N°. 6430. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1852.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN.
Voor Amsterdam......... f 7.50. Voor de overige Steden des Rijks f 8.50.
De Zondags-Editie en Bijblad » 1.50. Afzonderlijke Couranten..... » —.10.

Maandag 19 Julij.
UITGEVERS-DIRECTEUREN: GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIEN.
Van *een* tot *zeven* regels, behalve de 35 c. zegelgeld.............. f 1.75.
Iedere regel meerder .... —.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate de ruimte die zij beslaan à 25 c. per regel.

Tweede Editie.

ZONDAG-AVOND.

DE TENTOONSTELLING DER NIJVERHEID VAN ALLE VOLKEN TE LONDEN.

LXI.

NEGENDE KLASSE.

DE WERKTUIGEN VOOR LAND- EN TUINBOUW.

Uit het verhandelde over de landbouwkundige werktuigen zoude men bijna afleiden, dat men in Groot-Brittanje alléén op grootere werktuigen zich toelegde en het kleinere gereedschap meer van eenen onderschikten aard hield. Maar dit is geenszins het geval; de werktuigelijke hulpmiddelen in het groot en in het klein houden gelijken tred. Engeland heeft de fabrijkwerktuigen tot den hoogsten graad van volmaaktheid gebragt, en wordt door geen land in het maken van gewoon gereedschap overtroffen; hetzelfde zien wij bij den landbouw, zoowel wanneer men het oog op het sierlijke tuingereedschap (B. Ebbs N°. 56a) voor teêrgevoelige dameshanden, als op dat voor den arbeid afgeharden boeren-arbeider vestigt. Spade, schop, hark en vork worden door Winton and Sons te Birmingham, uit gietstaal vervaardigd, uitmuntende door veêrkracht en ligtheid, terwijl ze uit één stuk gemaakt worden. Een arbeider bij vergelijking werkende, met de Winton's spitvork in zwaren en steenigen grond, verdient f 2.40, terwijl een ander met de oudere en zwaardere vork slechts f 1.35 wint, en daarvan nog 30 cts. voor reparatie te betalen heeft. Van zoo veel invloed is de vermindering der zwaarte van een stuk gereedschap, dat onafgebroken uit de hand moet bewogen worden, dat de arbeider met de ligte Winton's spitvork werkende 5000 Ned. ℔ in den arbeidstijd van eenen dag minder te bewegen heeft.

Doch niet alleén, wáár het de bewerking van ijzer en staal — de grondstoffen, welke zoo geheel Engelsch zijn — geldt, treft ons de praktische geest, maar in gelijke mate is dit het geval bij andere zaken. Herinneren wij ons slechts het gebruik van tegels bij den tuinbouw. John Roberts heeft ingezonden tiles (tegels) voor druivenkassen, voor aardbeziën, voor meloenen, aspergies, celleryknollen, enz. Onze teekening wijst het aankweeken van aardbeziën; men ziet bij E een bed met tegels, be-

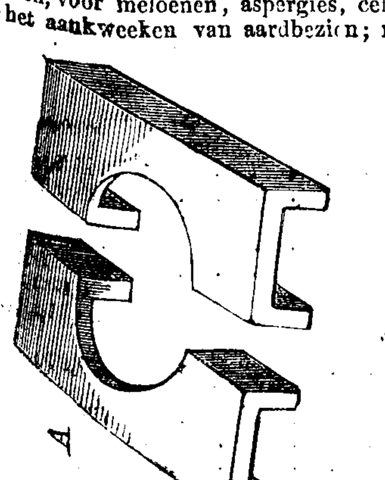

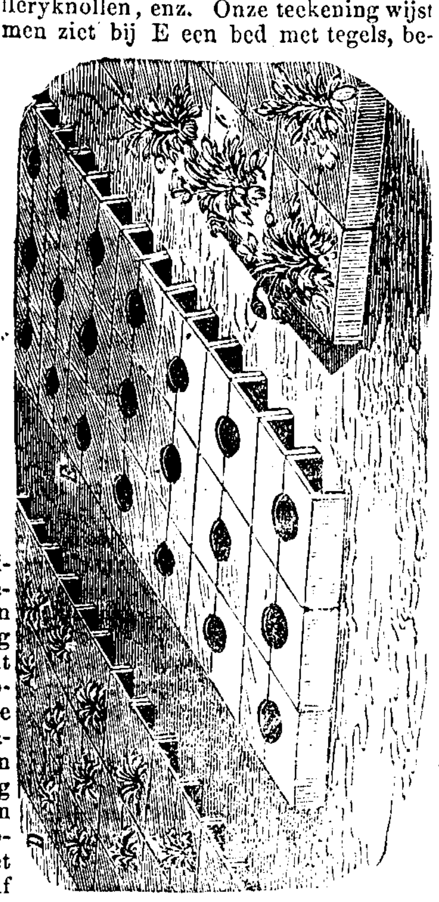

staande uit twee halfronden volgens A; om het jonge plantje gesloten, ontwikkelt het zich alleen en afgezonderd volgens F; luchtig en zonnig van alle kanten, vormt zich vervolgens de vrucht, die saprijk en geurig rijpt en daarbij, die stengel niet door haren last bezwarende, eene grootte bereikt, den aan de Engelsche aardbezie eigenaardig is. De aspergie wordt in steenen kokers opgesloten, en volgens Roberts, zoude daardoor de knop met het eetbare gedeelte tot anderhalf Ned. palm lengte groeijen. In druivenkassen trekt men den wingerd over tegels met gaten doorboord en volgens fig. IV aaneén gevoegd.

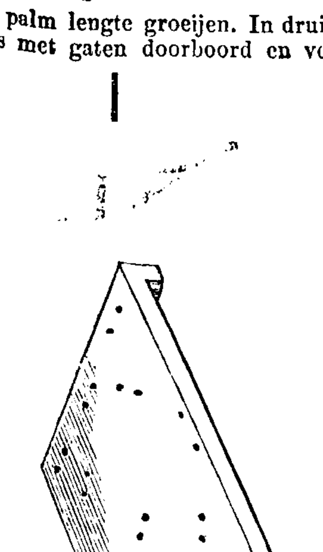

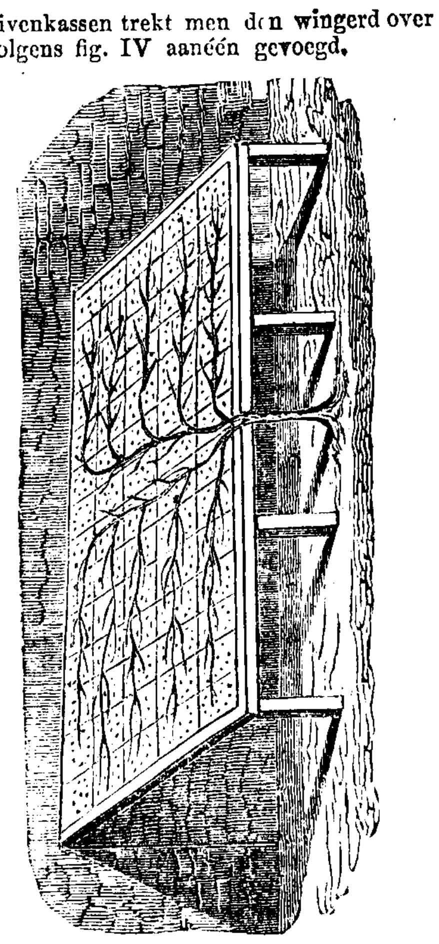

Bekend is het, hoe men in de Engelsche tuinen het gras tot een groen fluweelen tapijt verwerkt. Voor het snijden van dit gras dient eene machine van John Ferrabec a. Sons; eene rol met drie spiraalgewijze

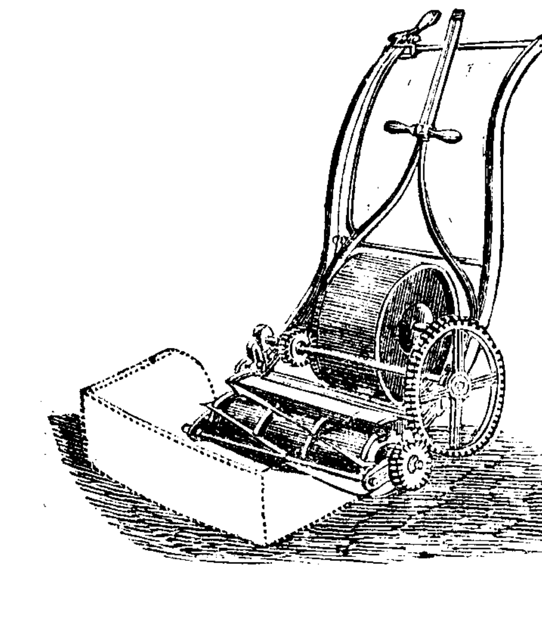

aangehechte messen (even als de lakenscheerders gebruiken) snijdt het gras op de vereischte hoogte.

Vraagt men eene constructie tot het begieten, of het besproeijen met mest — en de keuze wordt gegeven tusschen een groot aantal verschillende vindingen. Hieronder zijn er, die gelijktijdig kunnen dienen als irrigator (besproeijer met vloeibare meststoffen), gieter en brandspuit (Ed-Weir N°. 123). P. Jones had eene tuinspuit ingeonden, welke door den aangevoegden luchtketel het water tot veertig voeten opspuit; eene andere van Th. Cromp zoude het water in eene hoeveelheid van 63 kan zelfs tot 50 vt. hoogte of 60 afstands opvoeren, en daardoor vooral ook in plantenkassen bruikbaar zijn. G. Goods heeft eenen irrigator ingezonden (ook dienstbaar tot het besproeijen van wegen) met behulp van welke twee jongens 400—800 vierk. Ned. roeden in één dag besproeijen kunnen. Geene firma heeft voor deze inrigtingen eene grootere verscheidenheid geleverd, dan die van Deane, Dray and Deane te Londen. Key en Mitchel hebben daarbij van gutta percha, anderen van gegalvaniseerd ijzer gebruik gemaakt. Maar de toepassing van dit laatste zal zich hierbij niet beperken; Morewood en Ragers, eene firma vooral door dit metaal-fabriek bekend geworden, hebben zoowel modellen van schuren en woningen, als verschillend gereedschap, schuifkarren, zeeven en derg. ten toon gesteld.

Doch vraagt men naar sierlijken tuinbouw, voor de zoogenaamde conservatories, Green-houses, Forcinghouses (orangeriën, broeikasten en dergelijken), J. Weeks (architect, horticultural builders, d. i. architecten voor tuinbouw) leveren eene groote verscheidenheid van teekeningen, en daarbij gewijzigd voor de bestemming als druivenkast, persikenkast (peach houses), ananassenkast, aquarium (voor waterplanten), enz.

Merkwaardig is ook het fornuis met tubulairen ketel van dezelfde firma voor de verwarming der broeikasten met heet water, welke slechts eens in 10—15 uren behoeft gestookt te worden. Maar bijzonder heeft men er op gelet, om naar verkiezing den grond, of den dampkring afzonderlijk, of beiden gelijktijdig te verwarmen. John Pannell ging daarin nog verder en zegt in staat te zijn, om aan den bodem eene vochtige (most bottom heat) en aan de lucht eene drooge warmte mede te deelen (dry top heat).

Maar de brandstof zal ook geheel modern worden. Henry Smith liet reeds den gasoven zien, om het water voor de broeikasten en oranjerien N°. 192) te verwarmen. Twee cylinders van 5 Eng. dm. en 18 Eng. dm. middellijn zijn in elkander geplaatst; bodem en deksel zijn dubbel; beiden bevatten water en zijn door verticale water houdende buizen verbonden; in de binnenruimte wordt het gas ontstoken, om als brandstof te dienen.

En dit moet ons niet verwonderen in een land, waar men het diné van eene maatschappij van landbouw (te Exeter den 17den Julij 1850) opluistert door een monster runder gebraad van 535 Eng. ℔ (Saddle back of beef à la magna charta), gebraden door Soyer boven 216 gaspitten, gedurende vijf uren tijds, onder het verbruik van 700 cub. vt. gas, ter waarde van f 2.69. Bij gewoon vuur zoude men veertien uren noodig gehad hebben. Ik herhaal het, dit moet ons niet verwonderen in een land, waar men zelfs eenen toestel uitgedacht heeft, om de paarden met eene gasvlam te zengen (Thomas Cramp, N°. 160), even als men dit met mousselin en kanten garen doet.

Onder de toestellen, vooral voor den schapenfokker belangrijk, dienen die, welke bestemd zijn om de schapen te wasschen. Men is van oordeel, dat de zindelijkheid der opperhuid, door het gebruik van versch water te verkrijgen, de veredeling der wol bevordert. Hiervoor is de syphon-apparatus van W. W. Frybe bestemd. Th. Bigg heeft eene inrigting gemaakt, voldoende, om met behulp van vijf personen vijf honderd schapen per dag te wasschen (sheep-dipping apparatus); Robert Rome (N°. 152) spreekt zelfs van 800 schapen in een dag, onder voorzorg, dat ingevalle het water om bijzondere redenen geneeskrachtige stoffen houden moet, het afdruppende weêr in den trog terug vloeit.

Zonder bij de instrumenten stil te staan, welke bij de behandeling der ziekten van het vee noodig of nuttig kunnen zijn, mogen wij de sulphurator's en fumigators niet met stilzwijgen voorbijgaan; beide dienstig om eenen ziekelijken toestand van planten te verbeteren en schadelijke insecten te verwijderen. Vernuftig is het, volgens D. S. Brown de tabak

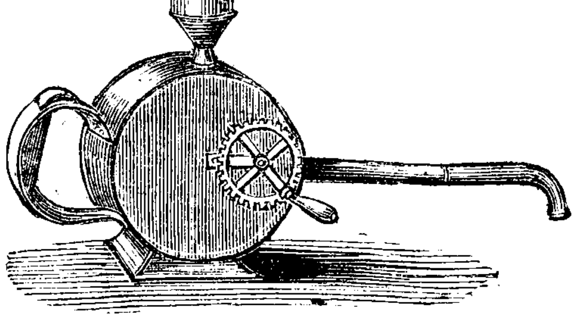

in de pijpenkop A (wij zullen dit maar zoo noemen) te ontsteken en den rook afgekoeld (dit is eene hoofdzaak, hoe eenvoudig de zaak ook schijne moge) door het omdraaijen van het handvatsel over de planten uit te blazen. Moet honigdaauw of brand vernietigd worden, dan dient de zwavelpoederstrooijer (sulphurator) van D. Alsop, maar vooral is die van J. Wm. Epps dienstig.

Geheel iets anders wordt noodig, wanneer men het pas uitgestrooide zaad tegen diefachtige vogels beschutten wil. Het alarm geweer staat dan gereed, een uurwerk bestuurt de haan, zoodat elk uur een schot gehoord wordt (John Gillett N°. 78). De Nijverheids-Courant N°. 26 bevatte onlangs een anderen raad, om musschen van erwten en granen te weren; men neemt tijdens het zaaijen een oneffen aantal erwten in den mond; nadat het geheele bed gereed is, poot men deze hier en daar, maar vooral aan de einden en in het midden. Men getuigt, dat het probatum is, en wanneer er nog eene verklaring aan ontbreekt, dan zoude ik er in zien eene toepassing der electrische biologie op de vogelen in de lucht.

Onder de kleinere toestellen, over welke wij tot nu toe gesproken hebben, nemen die tot het wegen en meten zoo van vruchten, granen, zaden, levend of dood vee, beladene karren en wagens geene geringe plaats in. Onze kundige Venema (te Winschoten) heeft nog ten voorgaande jare in een aanbevelingswaardig werkje aangetoond, wat het schijnbaar eenvoudige meten en wegen van granen, zaden en derg. inderdaad is, wanneer men naauwkeurigheid vordert. John James en C°. en Robert Maynart verdienen vooral ter dezer plaatse genoemd te worden. Bij dezen voegen wij den naam des inzenders van den zakhouder, Joshua Cooch, oorspronkelijk uitgevonden door Henry Gilbert, om zakken bij het vullen open en regtstandig te houden (Zie jaarboekje 1849 p. 366).

Gij ziet dus, waarde lezers! dat, hoezeer mijne pen tot eindigen gereed stond, zij nog altijd weigert bij het vele nuttige, bij de menigvuldige merkwaardigheden, die wij nog gaarne zouden willen mededeelen. Maar est modus in rebus werd ons reeds vroegtijdig geleerd, en daarom worden slechts weinige woorden aan een nijver volkje gegund, dat steeds als zinnebeeld van nijverheid en eensgezindheid bezongen werd, aan de monarchie der bijen.

Zal het noodig zijn, het belangrijke van dezen landbouwtak meer in het bijzonder te bewijzen, wanneer men noemen kan Indie, de Kaap de Goede Hoop, Canada, Britsch Guiana, van Diemensland, Frankrijk, Griekenland, Portugal, Spanje, Nederland, Zwitserland, Tunis, Turkije, Egypte, enz., die alle bijdragen ter tentoonstelling hebben ingezonden. Griekenland ontving de prijsmedalje voor de rozenhonig van Chalcis en die van Hymettus; niets dan eene bevestiging van den overouden roem. Huelva en Guadal a Xara in Spanje bleven niet terug, om te bewijzen, dat honig en was nog altijd den rijkdom van hunne burgers vermeerderen. (Er waren negen inzenders uit Spanje). Groot-Brittanje toonde door J. Lighton (Trampton bij Boston), H. Doubleday (Cogger-Hall in Essex), J. T. Bentley (Stamford in Lincolshire), W. C. Kitchener (Newmarket in Cambridgeshire) en R. W. Dutton (te Londen), hoezeer ook de ingeschapene kunstzin van het eenvoudige diertje onder 's menschen hand, om zoo te zeggen, verfijnd kan worden. Alle, de in eene korf Nutt'sche woning meer of min veranderd hebbende, waren in staat honigraten en honig te leveren, vrij van stuifmeel en broei (cellen met eijeren of maskers), cellen door zuiverheid en helderheid zich aanbevelende. Men zegt ook, dat de Nutt'sche woningen, gemiddeld de dubbele hoeveelheid honig, zelfs 50 Ned. ℔ leveren van de gewone korven (1).

In den Indischen Archipel leven de bijen niet in korven, maar bouwen haar nest op boomen, die zij bij voorkeur bezoeken en jaren achtereén, zelfs indien baatzuchtige handen hunne zwermen vervolgen, bewonen. Een zoodanige boom wordt dan ook het eigendom van een huisgezin en gaat van den vader op de kinderen bij erfenis over. Vijftien monsters waren er uit Bhagulpore en Borneo; honig van Bheerbhoom en de Cossykheuvels. Op gelijke wijze leeft de by van Diemensland — men had was ingezonden, en het merkwaardigste daarbij is zeker, dat de Europesche (niet de inlandsche) bij aldaar zoodanig geacclimatiseerd is geworden, dat zij hare zwermen in holle boomen vestigt, — dat zij weer wild is geworden.

(1) De verhouding tusschen was en honig is gemiddeld 1.10 of 1.12.

Zonder de geschiedenis der bijeenteelt te verhalen, welke door alle tijden heen als eene hoogst winstgevende zaak is beschouwd geworden, kunnen wij niet verzwijgen den naam van hem, die het eerst gezegd wordt de bijenkorf in eene woning veranderd te hebben; in eene woning niet meer uit stroo of riet zamengevlochten, maar uit hout met glas of metaal (tin of zink) zamengesteld; in eene woning met deuren en vensters en ventilatie, of in andere woorden, in een verblijf, waartoe men den toegang openen en sluiten, het leven en werken bespieden, en de lucht der naauwe werkplaats ververschen kan; eene woning, waarin de bewoners langs den kortsten weg het voedsel en de bouwstoffen kunnen aanvoeren en neêrleggen, en even zoo gemakkelijk ingerigt is om onreinheden, uitwerpselen en lijken te verwijderen; eene woning, waaruit hetgene door de noeste vlijt van duizenden verzameld (de honig uit de bloemen gezogen) en verwerkt wordt (het was uit het stuifmeel omgewerkt) niet door eene gruwzame handelwijze behoeft verkregen te worden, die aan duizende wezens het leven beneemt. Ziedaar de geheele rigting, die ook zij zich voorgesteld hebben te volgen, welke de bijenkorf en de bijenwoning, in den vorm van tempel of kasteel (bee castle van Sholl, door Prins Albert te Windsor in gebruik gebragt, and bee temple) veranderd hebben. Men heeft zelfs nog meer gewild, namelijk het zwermen zoo veel mogelijk tegengaan, door de woning in verhouding van de bewoners te vergrooten (Multiple box hive without swarming van W. Keene N°. 193). Men heeft bijen van onderling vreemde familien, van verschillenden oorsprong vereenigd en in vrede en eendragt doen zamen wonen.

Men noemt dan als den eersten ontwerper van alle verbeteringen, van welke er alléén vijftien inzenders uit Groot-Brittanje geteld werden, den beroemden bouwheer van de St. Pauluskerk te Londen, Wren, bekend als groot liefhebber der bijënteelt, die in 1654 het eerst de bijenkorf met deuren en vensters (om het maar met den regten naam te bestempelen) voorzag. Deze inrigting strekte weldra aan eene andere tot grondslag, welke onder den naam van John Thorley bekend is geworden, en in model bij de Society of Arts te Londen bewaard werd. Daarbij was vooral het beginsel aangebragt, om boven het achtkante bijenhuis een glazen-magazijn of provisiekamer te plaatsen (gedekt door een stroomantel, zoo lang de bijën er in werken), om van tijd tot tijd den overvloed van honig en was te verwijderen (2). De bijën bouwen immers de waskoeken van boven af, en de cellen, die met honig gevuld zijn, worden door hen instinctmatig als magazijnen met den voorraad voor de toekomst afgesloten. De gewone bijënkorven worden slechts eens, in den herfst, geledigd, en dan nog wel onder het gelijktijdig dooden van hare bevolking, welke volgens het oordeel van sommigen van nature vijf à twintig jaren oud kan worden. In hetgene Thorley verrigt had vond de Society of Arts in 1767 aanleiding, om eenen prijs van f 2400 uit te loven aan de bijënhouders, die tien Engelsche ponden zuivere was zouden leveren, zonder een diertje gedood te hebben. Veertien personen maakten weldra daarop aanspraak en verdeelden de uitgeloofde som onderling. Doch het schoonste bewijs van hare doelmatige bemoeijing met deze bewonderingswaardige dierlijke huishouding gaf dezelfde Maatschappij in 1844, toen zij eene tentoonstelling bezorgde uitsluitend van bijën, bijënkorven, honig en was; daarbij traden de namen van Milton, Neighbour en Sholl op den voorgrond, dezelfden, die steeds eene ontelbare menigte lokten rondom hunne bijënkorven en woningen in de Noordelijke galerij van het Transsept. Milton's mansion of industry aldaar, werd met 270,000 bijën bevolkt, die met de schrale voedingsmiddelen, welke de bloemen van Kensington garden konden opleveren, onvermoeid voor het oog der wereld, bleven doorwerken. Milton had met buitengewone zorg eene Koningin met tienduizend van hare onderdanen gebalsemd, om ze van nabij aan de bezoekers te doen kennen. Milton had ook eene groote verscheidenheid van korven en woningen ingezonden; het mansion of industry bevatte vier zwermen of 200,000 diertjes; de Royal Alfred hive (3) een zwerm van 35,000 diertjes, terwijl men gewoonlijk op niet meer dan 20,000 werkbijen rekent; Huber's gewijzigde korf onder den naam van Unicomb-hive (4) met 35,000 bewoners. Nunn's patent bar and frame of mirror hive, de revolding tap hive — doch genoeg Engelsche benamingen ter nedergesteld, om eene verscheidenheid te doen kennen, welker beschrijving en afbeelding te veel ruimte zoude vorderen. Neighbour a. Sons wedijverden in verscheidenheid met Milton; het ventileren of ververschen der lucht, het bewaren van eene gelijkmatige temperatuur (door toegevoegde thermometers aan te wijzen) stond bij hen op den voorgrond; daarom hebben zij vooral de zoogenaamde collateral hives van Nutt, de Ventilating box hive, Taylor's amateur box hive, de Crystal apiary ingezonden, en zoo ik mij niet vergis ook Payna's Cottage hive bestemd, om een enkelen zwerm in elke boeren arbeiderswoning te doen aanhouden en daardoor onder oppassing van vrouw of kinderen eene kleine winst te verschaffen. Sholl, aan wien Prins Albert de inrigting der bijenteelt op de goederen van Windsor-Castle toevertrouwd heeft, was daarom geregtigd tot den naam van Prince Albert hive, Observatory hive, enz. (5).

Afzonderlijke inrigtingen voor ventilatie (R. Entrance), de fumigator of rookverspreider, voor tijdelijke verwijdering der diertjes; de kunstmatig gevormde honiggraten voor de voeding der bijen door Damainville (te Poudron près Crèpy, departement Oise, Frankrijk, N°. 153), waren allezins der aandacht waardig.

Zoo zagen wij dan 's menschen vernuft in alle rigtingen werken, waar hij de stof, in de bewerktuigde of onbewerktuigde wereld, in de levenlooze of levende Schepping wilde beheerschen door de krachten, aan deze door den Almagtigen schepper verbonden. Overal, wáár hij als kunstmatig schepper in zijnen beperkten kring en bij zijn kortstondig bestaan gelukkig werkt, is dit een gevolg van de wetenschap, die hem leidt van de kennis der natuur, die hij waardeert. De oudheid, die zoo vele waarheden onder den vorm van eene mythe, of zoo als anderen zeggen in beelden- of fabelvorm heeft weggelegd, beschrijft ons Arachne, buitengewoon vermaard, om hare vaardigheid in het kunstweven; de nymfen van den Tmolos, ja uit Phrygie kwamen haar daarvoor hulde brengen. Dit kwam ook Minerva ter ooren, en zij kon niet nalaten Arachne tot eenen wedstrijd uit te lokken. Arachne was te zeker van hare overwinning, dat zij zelfs den wijzen raad, dien eene oude vrouw (Minerva zelve was aldus bij haar verschenen) haar gaf, om namelijk dien strijd niet te wagen, van de hand sloeg. De afloop was voor Arachne ongelukkig. Minerva verhief zich door de wetenschap in onbegrensde vormen, en Arachne werd de spin, die steeds hetzelfde web vormt, hetzij een gure wind uit het noorden stormt, of de Zephyrs uit het zuiden naauwelijks zuchten.

Ziedaar het beeld van ingeschapen kunstzin (instinct of praktijk) naast dat van de aangeleerde wetenschappelijke kennis.

De wetenschap, zeide Davy (en dezelfde woorden herhaalde Lyon Playfair in zijne voorlezing over de groote tentoonstelling) vordert voor haren vooruitgang, bescherming; en deze bescherming moet met waardigheid gegeven worden. Zij moet er bij onafhankelijk blijven. Zij kan geene ketenen dragen, zelfs geene gouden ketenen, en het minst van allen ketenen, in welke onkunde of eigenliefde de schakels verbinden. En er is geene landstreek, welke zoo zeer op hare vorderingen roem kan dragen, die bij haren vooruitgang zooveel belang heeft, dan dit gelukkige eiland (en buiten twijfel ook ons vaderland). De wetenschap was hoofdoorzaak van onze onuitputbare bronnen van welvaart door nijverheid, door de wetenschap moesten zij in stand gehouden en verder uitgebreid worden. Wij hebben er belang bij als een handeldrijvend volk — wij behoeven haar als een vrij volk. Het roemrijke tijdvak in de geschiedenis van een volk is innig verbonden met dat van zijne veiligheid en vrede. De waardigheid, waarmede de mensch zijne heerschappij in de natuur oefent, beschermt hem tegen den druk der slavernij. Natuurkundige kennis, zedelijkheid, godsdienstzin vormen te zamen één geheel; en gelukkig het land, waar zij tot eene éénheid versmelten. Dr. S. BLEEKRODE..

(2) De Vorsteher d. Schlesischen Bienen-vereins in Koppitz bei Grottkau heeft een soortgelijk stelsel onder den naam van Dzier Zonschen Bienen Pflege system ingezonden.

(3) De bijënkorf is aldus genoemd, omdat zij het eerst gebruikt is den 6den Aug. 1844, de geboortedag van den Engelschen Prins Alfred. Het eigenaardige is de hellende bodem, gemakkelijker voor het opstijgen der bijën en het neêrvallen en ontruimen van onzuiverheden.

(4) Dit is de bekende naam van den man, die vooral zich op dit gebied verdienstelijk gemaakt heeft; de schrijver van de Nouvelles Observations sur les abeilles, 2 vol. 1814. — Golding (N°. 45) heeft ook deze constructie nagevolgd. Maar aan Ch. de Beauvrys (Seiches, dep. Maine et Loire), werd de prijsmedalje voor Hubers stelsel toegekend.

(5) Onder denzelfden naam zijn ook bijen-woningen uit de Vereenigde Staten ingezonden.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Vrijdag 16 Julij (des Avonds.)

De Hertog en de Hertogin v. Aumale hebben zich naar het eiland Wight begeven om een bezoek bij H. M. en Prins Albert af te leggen.

— De Hertog en de Hertogin v. Montpensier zijn gisteren naar Plymouth vertrokken, ten einde naar Spanje terug te keeren.

— De tot heden bekend geworden verkiezingen hebben 258 vrijzinnige en 234 ministeriele leden voor het nieuwe huis der gemeenten opgeleverd.

— De laatst bekend gemaakte wekelijksche staat der Engelsche bank doet zien, dat de circulatie der biljetten met 1,138,580 £ en de voorraad van haar edel metaal met 34,838 £ is vermeerderd.

— Gisteren is in de zeilmakerij van Conbro en Potter een geweldige brand uitgebarsten, die dit uitgestrekte gebouw, alsmede een belendend huis geheel vernield en aan twee spuitgasten het leven gekost heeft.

— In Schotland, vooral in de omstreken van Kilmarnock, heeft een onweder allervreeselijkste ongelukken veroorzaakt; de stortvloeden sleepten gebouwen, veldgewassen, menschen en vee met onwederstaanbare kracht mede; reeds heeft men de lijken van vijf menschen uit de puinhoopen opgedolven; de in dien omtrek aangerigte schade wordt op 15,000 £ begroot.

— Er zijn weder berigten uit Lissabon ontvangen, loopende tot 12 Julij. De commissie voor de financien had aan de kamer der afgevaardigden een ander capitalisatie-decreet dan dat van 3 Dec. voorgelegd, waarbij een beperkt en onzeker amortisatiefonds wordt voorgesteld, alleen bedoelende de betaling van 2 pCt. 's jaars op de vier dividenden, achterstallen van salarissen, papieren geld en andere staatsschulden, en waarvan men obligatien tot een verbazend bedrag zonder interest wil uitgeven. Zoodanige obligatien zouden nagenoeg van onwaarde wezen, en de commissie stelt bij een der clausulen voor, dat de regering dit papier tot den beursprijs zoude opkoopen. De afgevaardigden waren bij het vertrek dezer berigten nog niet tot een besluit gekomen. De Heer Avila, gewezen minister van financien had een veel billijker voorstel gedaan, waarbij de fondsenhouders zich zouden hebben geplaatst gezien in den toestand, waarin zij voor het decreet van Dec. zich bevonden, als wanneer het dividend van Dec. 1850 zoude zijn betaald geworden uit eene tijdelijke leening van 4000 conto's nieuwe inscriptien of 4 pCts. fondsen, en waarbij tevens zoude zijn voorzien in de voldoening van het Junij-dividend van 1851 en volgende, als wanneer de gewone inkomsten weder aan de junta van openbaar crediet zouden zijn opgedragen. Het laat zich aanzien, dat ofschoon de dictatoriale decreten zullen worden goedgekeurd, de Cortes zullen gesloten worden voor dat eenige andere maatregel ter vervanging van de dividend-capitalisatie kan worden aangenomen.

— Luidens berigten uit Rio Janeiro tot 15 Junij waren de Argentijnsche provincien tamelijk rustig en was een gedeelte der troepen ontslagen. Het congres was te San Nicolo vergaderd en had het tractaat met Brazilië bekrachtigd. Te Rio zoude een spoorweg naar Petropolis worden aangelegd. De gele koorts was van de schepen verdwenen, doch aan land vertoonden zich nog enkele gevallen dier ziekte. Er waren eene menigte Duitsche landverhuizers te Rio aangekomen.

Te Rio Janeiro heeft de firma Schmidt Kohlfal en C°. hare betalingen gestaakt.

Duitsche Post.

WEENEN, 14 Julij. De Keizer is gisteren per stoomboot naar het zuiden vertrokken. Reeds morgen zal Z. M. de militaire grenzen bereiken. Bij besluit van den Keizer zullen twee militaire akademien, elk voor 180 leerlingen in de militaire grenzen opgerigt worden, namelijk te Petrinja en Josefsthal.

— In Zevenbergen heeft de gouverneur, Prins Karel v. Schwarzenberg, alle geheimraden, kamerheeren en ridders van Oostenrijksche orden naar Hermannstadt ontboden, ten einde bij de ontvangst des Keizers op den 23sten tegenwoordig te zijn. Aldaar zal de Keizer 2 dagen blijven.

— De zoon van den generaal Hentzi is tot baron verheven.

— Het jongste nommer van het algemeene staatsblad bevat het besluit tot oprigting van de Po-flottille, welke voorloopig zal bestaan uit 2 stoombooten van 100 paardekrachten, 2 van 40—50 paardekrachten en 3 schroefstoombooten. Naar gelang van de behoeften zal deze flotille tot 40 vaartuigen kunnen gebragt worden.

— Uit Ischl meldt men, dat de Keizer Frans Joseph, de aartshertogen Frans Karel en Lodewijk en de aartshertogin Sophie tegen de tweede helft der maand Augustus in die badplaats verwacht worden.

BERLIJN, 17 Julij (*des ochtends*). Alle geruchten, als zou Pruisen in de tol-kwestie van de eens aangenomen gedragslijn afwijken, even als die van het aanbieden aan den Koning door den Heer Bismarck Schönhausen van een ultimatum, dat goedgekeurd zou zijn, worden door de *Pr. Ztg.* officieel als ongegrond tegengesproken.

— Mlle Rachel heeft, door den Koning van Pruisen, den Keizer en de Keizerin van Rusland met rijke geschenken overladen, deze stad verlaten. Zij heeft eene uitnoodiging ontvangen om te Petersburg voorstellingen te geven.

— Het juridisch advies in de zaak van de Deensche erfopvolging zal eerlang worden bekend gemaakt.

— De onderhandelingen met Frankrijk over den letterkundigen eigendom, die eenigen tijd geschorst waren, worden thans weder ijverig voortgezet.

— De *N. Pr. Ztg* zal wegens lasteren van de regering worden vervolgd.

— De buitenlandsche schuld van Rusland beloopt thans 400,667,799 zilveren roebels.

ZWITSERSCHE GRENZEN, 15 Julij. Het komité, dat op de Freiburger volksvergadering van Posieux verkozen is, heeft zich tot de bondsvergadering gewend, met het verzoek, dat deze mogt besluiten de grondwet van het kanton Freiburg aan het oordeel der bevolking te onderwerpen; dat de bevolking van Freiburg de staatregeling ten allen tijde mag wijzigen, even als de overige kantons van Zwitserland; dat vrije verkiezingen voor een nieuwen grooten raad, volgens volstrekte meerderheid van stemmen met geheime stemming en onder eenen door de gemeenten zelve benoemden president, ten spoedigste mogen plaats hebben.

— De Heer Thiers bevindt zich te Vevey en leeft zeer stil en rustig. Hij houdt zich veel bezig met hengelen.

FRANKFORT, 16 Julij. De jongste berigten uit Konstantinopel melden, dat de vloot voor de Middellandsche Zee, welke volgens de bevelen van Achmed Pacha uit 3 fregatten, 1 korvet, 3 brikken, 1 goelet, 1 stoomboot en 4 kotters zal bestaan, den 25sten Junij bij Metelin aangekomen en dadelijk naar de Syrische kusten gestevend is. Aan al de gezanten bij de Porte is te kennen gegeven, dat elke vreemde geneesheer, die te Konstantinopel wenscht te praktiseren, zich aan een examen bij de Medische school moet onderwerpen. Werkelijk werd tot dus verre Konstantinopel door kwakzalvers overstroomd.

— Er is in goed onderrigte kringen sprake, dat van eene tweede conferentie, die te Darmstad eerlang zou worden gehouden, weder is afgezien. De collectieve nota van antwoord aan Pruisen moet gereed, in verzoenende bewoordingen vervat zijn, maar daarbij tevens verklaard worden, dat men zich aan de te Darmstadt vastgestelde beginselen blijft houden.

— De Koning en de Koningin van Zweden, Prins Gustaaf, Hertog van Upland, en de Prinses Jenny van Zweden zijn eergisteren te Kissingen aangekomen en zullen er 5 weken vertoeven.

— De Koning van Wurtemberg is gisteren hier aangekomen, om Prins Peter van Oldenburg te bezoeken, die zich op de badplaats Soden bevindt. Morgen keert de Koning naar Stuttgart terug.

Fransche Post.

PARIJS, Vrijdag 16 Julij.

Men houdt het er algemeen voor, dat de heerschende buitengewone warmte, welke men bij die in Senegambie vergelijkt, niet weinig bijdraagt om den toestand van staatkundige uitputting. welke, ten gevolge der jongste gebeurtenissen, buitendien reeds zoo groot was, nog grooter te maken, zoodat zelfs de gewone uitvinders van geruchten niet eens de behoorlijke kracht of opgewektheid schijnen te bezitten, om het een of ander nieuws op te sporen. De gevolgen van den *coup d'état* vereenigd met eene tropische hitte, zijn voorzeker wel voldoende, om den volslagen staat van onverschilligheid, dien men thans opmerkt, te verklaren. Streng genomen valt er heden nagenoeg niets nieuws te melden.

Het berigt in den *Moniteur* (zie ons *Duivenberigt* van gisteren), waarbij de geruchten omtrent eene bevordering van generaals tot maarschalken tegengesproken worden, baart eenig opzien. Het is waar, dat in deze officiele mededeeling niet geheel ten onregte te kennen wordt gegeven, dat er tot deze groote onderscheiding meer gevorderd behoort te worden, dan de diensten, welke eenige generaals bij den *coup d'état* van 2 Dec. hebben bewezen. De rang van maarschalk, de hoogste, welke het leger bezit, moet veeleer als belooning geschonken worden voor uitstekende wapenfeiten tegenover den vijand. Ofschoon het bewind deze reden laat gelden, merkt men echter van den anderen kant op, dat er niet minder gewigtige bezwaren bestaan hebben, om tot deze benoemingen over te gaan, te weten het overgroote aantal der liefhebbers voor deze hooge betrekking, en de vrees, die het bewind had, dezen of genen voor het hoofd te stooten. Men twijfelt niet, of deze reden heeft zwaar gewogen bij de regering.

Morgen zal de President naar Straatsburg vertrekken; de overige genoodigden zullen eerst overmorgen, den dag der groote inwijding, derwaarts gaan reizen. Overigens is deze zaak nog het voornaamste waarover men spreekt. De spoorweg van Parijs naar Straatsburg is de langste linie, die tot dusverre in Frankrijk voltooid is; zij is 500 mijlen (kilometers) lang.

Bij de aanstaande feesten te Straatsburg zal de Dom aldaar geheel verlicht zijn, waarvan tot dusver slechts twee voorbeelden bestaan, namelijk, tijdens het bezoek van Lodewijk XIV en van de Keizerin Maria Theresia. Dit zal ongeveer 20,000 frs. kosten.

De raad van state zal den 15den Aug. zijne vacantie beginnen, welke tot den 15den Oct. zal duren. Gedurende deze vacantie zullen 35 leden het onderzoek der zaken, welke geen uitstel kunnen lijden, voortzetten. Bij het ministerie van landbouw en koophandel is eene commissie benoemd, welke zich met de kwestien, betreffende de gemeentegoederen zal bezig houden. De *Moniteur* bevat ook eenige benoemingen en promotien bij de marine.

— De President heeft de vrouw van den maire van Airon, die in hare woning door bandieten overvallen, niet alleen de papieren der mairie wist te behouden, maar nog, ofschoon door een dolksteek gewond, den moed had de roovers, die een ridderorde van het legioen van eer door haar vader op het slagtveld verworven, hadden medegevoerd, met de pistool en de vuist na te zetten, ontvangen, geluk gewenscht met den betoonden moed en haar de orde van het legioen van eer overhandigd, welke hij aan het knoopsgat droeg.

— De President heeft vergund, dat het legaat van den maarschalk Gerard, ten bedrage van 12,000 fr. voor de kas tot hulpbetoon van weduwen, tot onderhoud en opvoeding van kinderen en weezen van invaliden, zou worden aangenomen.

— De generaal Vaudrey zal benoemd worden tot gouverneur der paleizen met 30,000 frs. tractement.

— Het marmeren standbeeld van den maarschalk Suchet, Hertog van Alberféra, zal in het Museum van Versailles worden geplaatst.

— Het gedenkteeken van Lodewijk XVI en Maria Antoinetta is met zorg verfraaid.

— De ex-hoogleeraar Michelet bevindt zich sints eenigen tijd te Nantes en woont daar in stille afzondering, om zich geheel te wijden aan de voltooijing van zijn werk over de Fransche omwenteling.

— Uit sommige streken luiden de berigten omtrent den wijnbouw veel gunstiger, dan in den laatsten tijd het geval is geweest.

— Uit Normandije luiden de tijdingen omtrent den graanoogst zeer gunstig.

— Als eene merkwaardigheid wordt uit Spanje medegedeeld, dat te Madrid de hitte ondragelijk is, terwijl men zich te la Granja in het midden van den winter zou wanen. In het Zuiden, inzonderheid te Sevilië leed men veel door gebrek aan water.

— De Sardinische senaat blijft zich met ijver toeleggen, om zijne werkzaamheden ten einde te brengen. In de zitting van 12 Julij heeft hij eene commissie van 7 leden benoemd, om de wet op het burgerlijk huwelijk te onderzoeken en vervolgens eenige wets-ontwerpen aangenomen, onder anderen een tot het aanleggen van een electrischen telegraaf van Turijn naar de Fransche grenzen.

Volgens de *Risorgimento* is de commissie, voor de wet op het burgerlijk huwelijk benoemd, gunstig gestemd voor deze wet; maar het is zoo goed als zeker, dat de senaat zich met die wet niet in de loopende zitting zal bezig houden.

De Sardinische kamer van afgevaardigden is tegen den 14den bijeengeroepen, om eene mededeeling van het bewind te ontvangen. Men gelooft, dat deze mededeeling zal bestaan in het voorlezen van het besluit tot sluiting der zitting.

Belgische Post.

BRUSSEL, Zaturdag 17 Julij.

De Koning is in den afgeloopen nacht op het kasteel te Laeken aangekomen.

— Het onderzoek omtrent de middelen tot verbetering der wetgeving op de milicie is afgeloopen. Men verwacht dat in de volgende zitting der kamers een wetsontwerp op dat aangelegen punt zal worden aangeboden.

— Bij het koninklijk besluit, houdende wijziging der statuten van de Société-Générale, is bepaald, dat voortaan de inhouding van 1/3 der winst boven 5 pCts. ten behoeve van het reservefonds, slechts 1/5 zal beloopen. Hierdoor zullen de dividenden aanzienlijker worden en rijst de waarde der aandeelen.

BINNENLAND.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

'sGRAVENHAGE, Zitting van Zaturdag 17 Julij.

De nieuw benoemde Minister van Justitie is ter vergadering tegenwoordig.

Bij monde van den Heer v. NIEROP wordt rapport uitgebragt op een verzoekschrift betrekkelijk het aan de orde zijnde ontwerp nopens de Waterschapsbesturen.

Die beraadslagingen geopend wordende vraagt de MINISTER VAN BINNENL. ZAKEN het woord. Hij merkt op, dat er op dit oogenblik 40 leden ter vergadering tegenwoordig zijn, dat is eenige meer dan het vereischt getal, om te kunnen delibereren en beslissen. Intusschen is het wetsontwerp, thans aan de orde, van het grootste gewigt, niet enkel als maatregel van overgang, maar als eene poging om te doen blijken of er overeenstemming bestaat omtrent de hoofdbeginselen van het bestuur van den waterstaat. Van daar, dat hij zeer veel prijs hecht aan eene ernstige, licht-verspreidende discussie tot bespreking van de groote beginselen in dit ontwerp voorkomende. Uit dien hoofde stelt hij dus, ofschoon met leedwezen, voor, dat de Kamer mogt goedvinden de discussien uit te stellen, des noods tot den aanvang der volgende zitting. — Wordt besloten tot uitstel tegen een nader vast te stellen tijdstip.

Aan de orde zijn 23 naturalisatie-wetten. Een voorstel van den Heer Wintgens, om al die personen in ééne wet artikelsgewijs te doen opnemen. Ten einde daardoor 23 stemmingen te voorkomen, is door hem, na eenige discussie ingetrokken, ook op grond dat de minister van justitie zich daartegen had verklaard, althans wat deze reeds *aanhangige* voordragten betreft. Bij de aanbieding van nieuwe naturalisatiën zal hij gaarne den vorm der aanbieding met het oog op vereenvoudiging in nadere overweging nemen.

De daarna aangenomen naturalisatie-wetten betreffen de volgende personen: P. A. H. Dinraths, te Stevensweert; F. C. A. Sträter en J. E. J. Sträter, te Amsterdam; J. G. H. Drontmann, te Leeuwarden; H. F. A. von Horn, te Vlissingen; G. M. Scherer, te Venlo; J. Schneider, te Delft; R. C. Ploug, te Leeuwarden; A. P. F. Rigot de Begnins, te Vught; P. H. Dannenborgh, te Ootmarssum; C. A. H. Goetz, te Groningen; F. C. A. Peitsch, te Almelo; P. J. F. Beerenbroek, te Nunhem; H. J. Baumann, te Sas van Gent; C. B. Kraus, te Amsterdam; J. W. Arnold, te Amsterdam; H. W. A. G. Buff, te Amsterdam; J. B. Hamm, te Maastricht; H. Weiffenbach, te Breda; J. B. Wehebring, te Hellevoetsluis; L. Klapp, te Maastricht; J. H. Windemuller, te Zwolle en V. Möller, te Amsterdam.

Daarna heeft de Kamer zich vereenigd met de conclusien over de verslagen der commissien:

1°. Over de schadeloosstelling te verleenen aan eene weduwe, te Aardenburg. (Drukken en verzending aan de ministers van oorlog en binnenl. zaken).

2°. Over de overeenkomst met Belgie ten aanzien van beplantingen aan de Maas. (Drukken en notificatie).

De commissie over het verslag nopens de muntwerkzaamheden brengt bij monde van den Heer VAN ECK rapport uit (notificatie);

Idem omtrent de overeenkomst met Oostenrijk tot regeling van het brievenvervoer met den Indischen landpost (notificatie);

Idem, bij monde van den Heer JONGSTRA, betrekkelijk de stukken en afgesloten rekeningen der 3 pCts. leening en conversie van 1840 (conclusie tot notificatie en drukken der stukken zelve, zoo mede van het rapport der commissie. — In eene volgende vergadering beslissing.

Ook hier werd voorgesteld dadelijke beslissing, uithoofde dat heden waarschijnlijk de laatste zittingdag is. De voorzitter merkte op, dat de Minister van Buitenl. Zaken den wensch te kennen had gegeven, om nog vóór de scheiding het tractaat met Frankrijk, betreffende den nadruk, af te doen. Men kon dus nog nog niet zeggen, dat heden de laatste bijeenkomst was. De beslissing over de conclusie is daarop uitgesteld.

Eindelijk is de conclusie aangenomen strekkende tot nederlegging ter griffie van het verslag nopens de koopprijzen der domeinen over 1850. De vergadering is daarna uitgegegaan. De meeste leden keeren huiswaarts en daaruit is af te leiden, dat heden de laatste bijeenkomst gehouden is, en dat de overeenkomst met Frankrijk tot eene volgende zitting zal blijven liggen.

AMSTERDAM, Zondag 18 Julij.

Het Verslag, ingevolge art. 182 der gemeente-wet, *door Burgemeester en Wethouders aan den Raad* der hoofdstad gedaan, over den toestand der gemeente, gedurende het jongstverloopen jaar, bevat hoogst belangrijke en zeer gedetailleerde opgaven omtrent de voornaamste aangelegenheden der gemeente; het is in 16 hoofdstukken verdeeld, waarbij zijn gevoegd vele uitvoerige tabellen. Wij deelen daarvan het volgende beknopte overzigt mede:

HOOFDSTUK I. *Bevolking.* De loop daarvan wordt opgegeven als volgt: wettig gedomicilieerde bevolking op 1 Jan. 1851, totaal 221,111 zielen, gedurende dat jaar door inschrijvingen van personen, die bij de volkstelling in Nov. 1849, of later bij de instelling der volksregisters verzuimd hadden zich te doen inschrijven, vermeerderd met 11,600, en door geboorte en vestiging in de gemeente met 10,439. De vermindering door sterfte en vertrek bedroeg in totaal 9985 personen, zoodat de wettig gedomicilieerde bevolking op 31 Dec. van het afgeloopen jaar 233,185 zielen beliep; na oftrek der uit de gemeente afwezigen wordt de feitelijke bevolking opgegeven te zijn 233,073 inwoners. In het Nederl. Israël. gesticht alhier werden 31 krankzinnigen verpleegd, zoowel hier als elders woonplaats hebbende. Het aantal gevangenen in het huis van bewaring en de cellulaire gevangenis was 141 en dat der bedelaars en bestedelingen in de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid, verpleegd voor rekening dezer gemeente, volgens opgave tot 4 Nov. 1851, 1713. De werking van het reglement op de buurten mag, wat het bijhouden van het volksregister betreft, over het algemeen gunstig genoemd worden; behoudens de invoering van enkele voorgedragene verbeteringen, zal met dat reglement het volksregister kunnen worden bijgehouden. De burgerij betoonde medewerking; onwil of verzet waren zeldzaam en in het jaar der invoering kan het getal van 277 opgemaakte processen-verbaal niet hoog genoemd worden; onbekendheid was veelal oorzaak der overtredingen en deze vermindert allengs.

HOOFDSTUK II. *Verkiezingen en gemeentebestuur:* Het aantal kiesbevoegden voor de Tweede Kamer en de Prov. Staten bedraagt 3488, voor den gemeenteraad 5993. Aan de verschillende stemmingen namen deel van 3011 kiesbevoegden, 731 ter verkiezing van 3 leden van de Prov. Staten, en van de 11,986 kiesbevoegden, 6487 ter verkiezing van 39 leden voor den gemeenteraad. Er waren geen andere bezwaren omtrent de kiezerslijsten gerezen, dan die wegens weglating van den Heer Leo Lippman, die in 1808 te Luxemburg geboren en sedert 1834, te Amsterdam gevestigd was. De regtbank besliste ten deze en dienovereenkomstig werd de Heer Leo Lippman op de kiezerslijst geplaatst. Bezwaren, door de Heeren F. C. C. le Chevalier en J. Wittering geopperd, zijn niet in behandeling gekomen, bij gebreke der productie van bewijzen.

Na de mededeeling van eene alphabetische lijst der ambten, met vermelding van het getal ambtenaren, volgt eene opgave van eenige plaatselijke verordeningen, wier werking zich naar buiten heeft uitgestrekt, als: de wijziging van het tarief voor weeg- en meetloon van steenkolen; de wijziging, der bepalingen in het buurt-reglement omtrent den rondgang door buurtmeesters; de afschaffing van de keuring der gezouten ansjovis; de benoeming van drie raadsleden tot ambtenaren van den burgerlijken stand; de afschaffing van het poortgeld en eindelijk de benoeming eener financiele commissie, naar aanleiding van Art. 43 van het reglement van orde voor den raad dezer stad.

HOOFDSTUK III. *Verschillende onderwerpen betrekkelijk het beheer der gemeente.* Het gemeente-archief bevindt zich voortdurend in goeden staat en voldoet aan de behoefte der stedelijke administratie, zooals aan die der geschiedkundige wetenschap, door dat de archivarius vier dagen in elke week, ten dienste van het stadsbestuur en ten behoeve van hen, die geschied- of letterkundige nasporingen wenschen te doen, gevaceerd heeft, zoodat het archief ten volle aan zijn doel en bestemming heeft beantwoord; ook de begraafplaatsen worden bij voortduring in goeden staat onderhouden. De nieuw aangelegde aan de westzijde der stad is gebleken niet toereikend te zijn voor de bestaande behoefte, en het dagelijksch bestuur houdt zich bezig met het ontwerp van een geheel nieuw plan, zoodat er nog geene veranderingen gemaakt zijn in de verordeningen, welke het toezigt op de begraafplaatsen betreffen.

HOOFDSTUK IV. *Geldmiddelen.* Wij vinden hier de volgende opgave der ontvangsten en uitgaven:

a. Directe belastingen.		
Opcenten op 's Rijks directe belastingen	*f*	92,790.—
b. Belastingen op voorwerpen waarop 's Rijks belastingen geheven wordt	»	1,715,333.02½
c. Belastingen op voorwerpen, waarop geene Rijks belasting geheven wordt	»	333,526.87

Hiervan is niet afgetrokken *f* 131,909.05½ perceptiekosten.

d. Heffingen of retributien voor het gebruik of genot van openbare gemeente-werken, bezittingen of inrigtingen en dat van door of van wege het gemeente-bestuur verstrekte diensten	»	345,504.59½
e. Buitengewone ontvangsten	»	13,096.15

UITGAVEN.

a. Kosten van het gemeente-bestuur	*f*	323.068.04½
b. » » de publieke werken	»	493,369.68
c. Belastingen en ongelden	»	9,300.—
d. Kosten van het openb. onderwijs	»	95,313.78
e. Uitgaven voor inrigtingen tot bevordering van kunsten en wetenschappen	»	35,970.—
f. Toelagen voor onderhoud van behoeftigen en liefdadige instellingen	»	477,483.50
g. Onvoorziene uitgaven	»	2,140.30
h. Buitengewone uitgaven	»	95,584.33

HOOFDSTUK V. *Gemeente-eigendommen, werken en inrigtingen.* Over het algemeen genomen, verkeeren deze in voldoenden staat, en vereischen geene andere herstellingen dan gewoon onderhoud. Aan enkele echter zijn belangrijke vernieuwingen en herstellingen noodig.

De kosten voor de verbetering, welke in den loop van het vorige jaar aan eenige der gemeente-gebouwen zijn aangebragt, en voor de gebouwen, welke nieuw zijn opgetrokken, zijn gezamentlijk *f* 36,397. Uit eene gespecificeerde opgave, bij dit hoofdstuk behoorende, blijkt, dat de opbrengst der gemeentegronden aan de gemeentekas, bedroeg *f* 43,242.29½.

De gemeente-polder- of buurtwegen en voetpaden zijn over het algemeen in goeden staat.

Rivieren, kanalen en vaarten. Uit de peilingen, sedert het jaar 1827 bij besloten water in het IJ gedaan, blijkt, dat de stroomgeul gemiddeld 60 duim is verondiept, doch op drie plaatsen voor deze stad (Westzijde) eene verdieping heeft ondergaan van 97 duim. De waterkeeringen op de onderscheiden punten zijn in goeden staat, alsmede de sluizen, duikers en bruggen, en zooveel als met de toegestane gelden mogelijk was, is de aanslibbing in de buitenmonden der oostelijke en westelijke doksluizen door gedurige uitdieping tegengegaan.

HOOFDSTUK VI. *Medische policie.* De algemeene gezondheids-toestand was in het afgeloopen jaar buitengemeen goed. Eene uitvoerige tabel wijst het getal overledenen aan, met opgave der ziekten, die men als de oorzaak van den dood kan beschouwen. Deze tabel loopt in het geheel over 53 soorten van ziekten. 11 zelfmoorden en 11 subiete sterfgevallen zijn daarbij aangeteekend. Het getal overledenen bedroeg totaal 6967, waarvan 3577 van het mannelijk en 3390 van het vrouwelijk geslacht; dat der geborenen 8338, waarvan 4247 van het mannelijk en 4091 van het vrouwelijk geslacht.

Ook de gezondheidstoestand van het vee liet over het algemeen weinig te wenschen overig; binnen deze stad of hare jurisdictie heeft zich geen geval van longziekte opgedaan.

Door het Amsterdamsch genootschap tot bevordering der koepokinenting voor minvermogenden, werden van 1 Nov. 1850 tot 31 Oct. 1851 kosteloos verrigt 3587 inentingen, terwijl het geheele getal sedert de oprigting 75,383 bedraagt. Door het algemeen ziekenfonds werden tot 1 Oct. 388 vaccinatien verrigt.

De gunstige gevolgen, door de inrigting tot behandeling en genezing der tinea capitis verkregen, verlevendigen de overtuiging, dat deze inrigting geheel aan het oogmerk voldoet.

In het afgeloopen jaar, op voordragt der plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt, is de verdeeling der geneeskundige wijken in verband gebragt met de verdeeling der stad in buurten. In deze wijken wordt de geneeskundige dienst waargenomen door 12 stads doctoren, 4 chirurgijns, 4 vroedmeesters en 18 vroedvrouwen; deze laatste verdeeld naar de behoefte der wijken.

Onder de maatregelen, niet van stadswege maar door particulieren aangewend, behooren de ziekenbussen. Behalve het algemeen ziekenfonds, zijn daarvan thans 62 aanwezig.

In deze inrigtingen waren gedurende het laatste jaar werkzaam 35 doctoren, 39 chirurgijns en 44 apothekers.

Uit dit hoofdstuk blijkt, dat in het Binnen-Gasthuis verpleegd kunnen worden 556 en in het Buiten-Gasthuis 423 lijders. Gedurende 1851 zijn in beide inrigtingen 4794 lijders opgenomen.

Wat de ligging der zieken betreft, kan met genoegen worden vermeld, dat door eene, gedurende eenige jaren herhaalde gift van zekeren H. T. H. ten voordeele der gasthuizen, regenten in staat zijn gesteld, om van tijd tot tijd houten kribben door ijzeren te vervangen, van welke soort er thans reeds 152 stuks zijn vervaardigd.

In de beide apotheken zijn 298,910 recepten gereed gemaakt.

De kosten van ieder recept in het binnen-gasthuis bedroegen 5½ cents en in het buiten-gasthuis ruim 5 cents.

Aan heelkundige instrumenten werd voor de stads-armen besteed *f* 4599.15.

Gedurende 1851 werden 366 lijken op stads kosten uit de gasthuizen begraven; van deze lijken zijn er 71 van overledenen buiten de gasthuizen, doch die uit hoofde der armoedige betrekkingen door het gasthuis zijn begraven.

De kosten berekenende van ieder patient, vindt men dat ieder van het gemiddeld getal verpleegden in 1851, 667 bedragende, heeft gekost 78½ cents daags.

Het getal der krankzinnigen op 1 Jan. ll., voor zoover deze ten laste der stad komen, te *Meerenberg* aanwezig, bedroeg 243 personen.

Het totaal der kosten, daaronder begrepen de begrafeniskosten, hebben bedragen *f* 36,002 36, terwijl van onderscheidene administratien en betrekkingen van krankzinnigen, als bijdragen in de verpleegkosten, is ontvangen eene som van *f* 1392.84½.

HOOFDSTUK VII. *Nationale Militie en Schutterij.* Het getal der tot de loting voor de nationale militie ingeschrevenen voor de ligting van 1851 bedroeg 1838. De geheele sterkte der schutterij in deze gemeente is 8187 man, waarvan 4516 actief, 3671 reserve.

HOOFDSTUK VIII. *Kerkelijke Zaken.* Het aantal kerkgemeenten is als volgt;

Nederl. Hervormde met 27 leeraren, Waalsche 4, Eng. Gereformeerde 2, Eng. Episcopale 1, Ev. Luthersche 5, H. Ev. Luthersche 4, Rem. Geref. 2, Vereenigd Doopsgez. 3, Christel. Afges. 1, R. Cath. 34, Bisschoppelijk Klerezij 2, Nederl. Israël. 2 (behalve de Godsdienstige voorzangers, waarvan in elk der acht kerken een fungeert en nog een Godsdienstige opper-voorzanger), Nederl. Portug. Israël. 5; wijders vinden wij eene opgave der legaten of nalatenschappen aan kerken, diakonien of instellingen van weldadigheid, gedurende het afgeloopen jaar gemaakt.

Hoofdstuk IX. *Onderwijs, kunsten en wetenschappen.* Het aantal scholen in 1851 bedraagt 192 en het totaal leerlingen 22,529. Op de stads armenscholen ontvingen 5889 leerlingen gratis onderwijs.

Omtrent de verschillende bewaar- en gezindheids-scholen bevat het verslag, voor zoover aan het verzoek daartoe door die inrigtingen is voldaan, uitvoerige opgaven. De gymnastie-school op de Westermarkt, in Febr. 1851 door de beide Amsterdamsche departementen der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen opgerigt, telt 250 leerlingen.

In de kweekschool voor de zeevaart waren bij afwisseling van 56—89 kweekelingen in huis en 32—48 op zeereizen. Op het matrozen-instituut waren tot 31 Dec. 1851 in het geheel 137 jongelingen, terwijl 124 daarvan naar zee zijn gezonden, vele reeds voor de 2e en 3e reis. De genees-, heel en verloskundige school telde 62 leerlingen. In het instituut tot onderwijs van blinden waren op 1 Jan. 60 kweekelingen en in het gesticht voor volwassen blinden bevonden zich 28 personen.

Ook het gymnasium mag zich in eenen gewenschten bloei verheugen; op 31 Dec. waren aldaar 119 leerlingen aanwezig. Het athenaeum tracht zooveel mogelijk aan zijne hooge roeping te beantwoorden. Het gemis van een algemeen reglement op het onderwijs belette, officiele opgave te doen, omtrent het getal discipelen; en door het niet inkomen van het rapport over 1851 moesten de verslaggevers omtrent de kon. academie van beeldende kunsten kort zijn.

Hoofdstuk X. *Armwezen.* De toestand van het armwezen, kan in vergelijking van het vorige en vroegere jaren geenszins als ongunstig worden beschouwd. De oorzaak daarvan schijnt echter minder gezocht te moeten worden in vermeerdering en uitbreiding van nijverheid en daarmede gepaard gaande arbeid en werkzaamheid, dan wel in de goedkoope prijzen der noodzakelijkste levensmiddelen, in den gunstigen toestand der gezondheid in het algemeen en in de zachte weêrsgesteldheid gedurende den afgeloopen winter. Deze gunstige omstandigheden hebben het niet noodzakelijk gemaakt eene buitengewone algemeene collecte uit te schrijven. De uitgaven voor de Huiszittende armen en de middelen waardoor daarin is voorzien, worden in een tabel opgegeven, waaruit blijkt dat de administratie over de Huiszittende stads-armen had uit te betalen eene som van *f* 139,669,70½ voor 12,907 bedeelden; die over de Stads-bestedelingen *f* 28,178,98, waaronder begrepen zijn *f* 5200 voor het verzorgen der kinderen, wier ouders in de gasthuizen verpleegd worden. De Huizitten-armen der Nederd. Herv. gemeente, bedeelden 14724 personen voor *f* 84,000. Wat de diaconien en armbesturen betreft, zoo is het ook hier weder te betreuren, dat het verslag door nalatigheid dier besturen, te dezen opzigte onvolledig moest blijven. De beide Israëlit. gemeenten maken hierop eene gunstige uitzondering.

Vrij uitvoerig zijn de opgaven nopens de genootschappen, die aan schamele armen onderstand verleenen en der commissien of vereenigingen, die gedurende den winter uitdeelingen van levensmiddelen en brandstoffen doen, weder met de middelen, waardoor in de noodige uitgaven is voorzien. Wat de genootschappen tot het verleenen van ondersteuning aan behoeftige kraamvrouwen betreft, wordt aangaande het Israelitische *Korethe Bereth Wesagnadoth Ioledoth* eene voldoende tabel geleverd, waaruit blijkt, dat het 479 contribuerende leden of inschrijvers telt, aan 210 kraamvrouwen hulp verleende, en de uitgaven totaal *f* 1994.60½ bedroegen. Aangaande het Burgerweeshuis blijkt, dat de uitgaven *f* 91.150.63 bedroegen, die van het weeshuis der Gereformeerde gemeente *f* 78,000; die van het Oude Mannen-, Vrouwen- en Bestedelingshuis der voormelde gemeente *f* 71,000 en die van het Corvershof, daartoe mede behoorende, *f* 6300. Voor zoover de besturen dier inrigting aan het verzoek om opgaven hebben voldaan, worden op afzonderlijke tabellen statieke bijzonderheden geleverd, wegens de weeshuizen, gestichten voor oude lieden en hofjes. In het Werkhuis was het verpleegde getal der *vrijwillig* verpleegde mannen en vrouwen 375 daags, dat der vrouwen en meisjes 391, dat der kinderen 73; opgebragte mannen en jongens 9 daags, vrouwen en meisjes 5, kinderen 2; request-gasten, mannen 8 daags, vrouwen 1; civiele gijzelaars; mannen en vrouwen 3; correctionele gijzelaars 3; te zamen 870. In het godsdienstig en schoolonderwijs werd op doelmatige wijze voorzien, en de gezondheidstoestand was over het geheel gunstig. Als middel van bezuiniging heeft men de in het gesticht gevestigde apotheek op 1 Julij 1851 opgeheven en worden de recepten in de stads-apotheek gereed gemaakt, hetgeen reeds aanvankelijk eene aanzienlijke besparing heeft te weeg gebragt. De uitgaven bedroegen *f* 123,880.05 en de opbrengst van het werk was *f* 55,647.55½. Het fabrijkaat en debiet konden aanzienlijk worden uitgebreid, wilde men tot lagere prijzen afzetten; de vrees echter om hierdoor de particuliere nijverheid te benadeelen, belet dit.

Aangaande de stads bank van leening wordt in eene tabel opgegeven, dat het kapitaal, waarmede de bank heeft gewerkt, groot was *f* 544,250.33, dat er 253,932 panden zijn beleend of waarmede de beleening is hernieuwd; dat er 223,204 stuks zijn gelost en 85,373 verkocht.

Ook omtrent de zieken en begraafnisbussen en de weduwen- en weezenfondsen wordt vrij uitvoerig opgave gedaan. Die omtrent de spaarbank en spaarkassen zijn onvolledig moeten blijven, bij gebrek aan opgaven.

Hoofdstuk XI. *Gemeentepolicie.* Het personeel der policie en van het nachtwachtwezen bestond in het afgeloopen jaar uit eenen directeur, een commissaris aan de Hoofddirectie, zes commissarissen in de verschillende sectiën, acht en twintig inspecteurs, waaronder een hoofd-inspecteur, 74 dienaren en 962 nachtwachts.

Over het algemeen is het getal politiecienaren zeer gering, in vergelijking tot de hun opgedragene werkzaamheden, terwijl daarenboven de diensten, door het parquet van den heer officier van justitie bij de correctionele teregtzittingen der arrondissements-regtbank en in de cellulaire gevangenis van hen gevorderd, dit bezwaar niet verminderen.

In het afgeloopene jaar zijn schier geene belangrijke misdrijven gepleegd, en de daders der begane diefstallen meestal in handen der justitie geraakt. Het personeel van de beambten van het nachtwachtwezen, sedert eenige jaren met de administratie der policie vereenigd, is in de laatste jaren door eene omzigtige keuze veel verbeterd.

De brandbluschmiddelen verkeeren bij voortduring in eenen zeer voldoenden staat en worden zorgvuldig onderhouden. Het aantal branden bedroeg 96, waarvan 70 van geringe beteekenis waren en zonder spuit gebluscht werden. Het aantal aangetaste perceelen bedraagt 71, waarvan 26 geheel zijn uitgebrand, en wel 22 woonhuizen, 2 pakhuizen en 2 houten loodsen. De stad wordt verlicht door 1843 gaslantarens en de buitenwijken door 185 olie-lantarens. Geene openbare vermelding waardige ongelukken of rampen hebben in het afgeloopen jaar plaats gehad. Voor daden van moed en zelfopoffering reikte de maatschappij tot redding van drenkelingen 7 gouden en 19 zilveren medailles uit.

In het *huis van bewaring* bevonden zich op 31 Dec. 1851 29 personen. De voeding was over het algemeen goed, de gezondheids-toestand zeer voldoende. Evenmin als vroeger kan in het afgeloopen jaar in dit gesticht een geregelde arbeid worden ingevoerd. De kosten van onderhoud van het gebouw beliepen *f* 40.62½, die van het mobilair *f* 247.05 en de overige kosten van bestuur en bewaking buiten de *f* 200 van wege het stedelijk bestuur van Amsterdam verstrekt, waren *f* 644.05.

Hoofdstuk XII. *Landbouw.* De maatschappijen en genootschappen tot bevordering van den landbouw, waarvan de besturen hier ter stede zijn gevestigd, zijn de volgende:

De Hollandsche maatschappij van landbouw, afd. Amsterdam, opgerigt in 1847, tellende 411 leden, houdt zich bezig met alles wat tot land-, tuinbouw, bloem- en boomkweekerij en de daartoe vereischte werktuigen betrekking heeft; voornamelijk tracht zij de bloemkweekerijen aan te moedigen.

De Nederlandsche maatschappij tot bevordering van nijverheid, afd. Amsterdam, tellende 118 leden.

De Maatschappij tot bevordering van landbouw en landontginning in Nederland, opgerigt in 1848.

Eene tentoonstelling van bloemgewassen, vruchten en tuinsieraden, waarbij gevoegd was eene verloting van bloeijende planten, is in de maand April door de Hollandsche Maatschappij van landbouw afd. Amsterdam, alhier gehouden en eene dergelijke tentoonstelling is in het najaar van 1851 in het gebouw in het Park, door den Heer J. Eduard Stumpff gehouden.

In het algemeen is de toestand der bloemisterijen als gunstig te beschouwen, en het getal toenemende.

De handel van bloemen met het buitenland, vooral Engeland, is zeer levendig, waarin vreemde gewassen, als bij ons in minderen getale aangevoerd wordende, eenen ondergeschikten rang bekleeden, maar bloembollen de voornaamste plaats innemen.

Het aantal hengsten, ruinen en merriën, enz., is niet op te geven, omdat daarvan geene telling gehouden wordt. Alleen kan hier vermeld worden, dat het aantal paarden, in de directe belastingen aangeslagen, bedroeg 2500 stuks. Van de veld- en tuinvruchten, ooft, vee en boter wordt opgegeven, dat er 31,218 mudden appelen en peren werden ter markt gebragt; 22,074 vette en 7219 magere runderen; 20,434 vette varkens en 1692 magere. 1154 Schepen bragten 30,352 scheepstonnen aardappelen aan. Er kwamen 1773 schepen, inhoudende 36,932 scheepston veldvruchten aan en 26,544 schuiten met tuinvruchten. Van buiten de stad werden 127,819 ½ Ned. ℔ boter aangevoerd.

Hoofdstuk XIII. *Verveening, jagt en visscherij.* Hier van teekenen wij alleen aan, dat, ter haringvisscherij, de eenige tak van zeevischvangst, welke van uit deze stad wordt gedreven, even als in 1850, slechts 4 schepen zijn uitgerust, elk bemand met 14 koppen. Door deze 4 schepen is in 8 reizen 93 last haring aangebragt.

Hoofdstuk XIV. *Ambacht en Fabrieknijverheid.* Omtrent den toestand der fabrieken. valt het moeijelijk met eenige zekerheid mededeelingen te doen, daarvoor zou men met den innerlijken aard en omvang der fabrieken behooren bekend te zijn, waartoe geene gelegenheid bestaat, uit hoofde van den tegenzin van vele belanghebbenden, om openingen omtrent hunne zaken te doen. Wij moeten ons daarom bepalen tot eenige der voornaamste. Tot deze behooren: 4 fabrieken van stoom- en andere werktuigen, 7 suikerraffinaderijen, 1 kandijfabriek; 3 bierbrouwerijen, 3 azijnfabrieken, 3 rijstpelmolens, de maatschappij tot het met stoom bemalen van granen, 2 diamantslijperijen, 1 garancinefabriek, 1 gutta-perchafabriek, 1 was- en stearine kaarsenfabriek, 2 zwavelzuur- en vitrioolfabrieken, 2 touwslagerijen, 3 werven voor scheepsbouw, 3 houtzaagmolens, 1 leerlooijerij, 1 affineerfabriek, 2 likeurstokerijen, 2 patentoliefabrieken, 1 loodwitfabriek, 2 fabrieken van chemicalien, 2 zeepziederijen, 1 glasblazerij, 2 fabrieken van ingelegde waren, 3 goud- en zilversmederijen, 2 tabaksfabrieken, 2 gasfabrieken, 2 fineerzagerijen, 1 oliemolen, 1 physische instrumentmakerij en de maatschappij tot landbouw en landontginning. Het aantal stoomwerktuigen in de onderscheidene fabrieken hier ter stede in gebruik, wordt aangewezen in een zeer duidelijken staat.

Hoofdstuk XV. *Handel en Scheepvaart.* Van den binnenlandschen groot- en kleinhandel valt weinig bevredigends te vermelden. De eerst genoemde of tweedehands handel is alhier bepaaldelijk kwijnende, omdat de verbruikers zich meer en meer regtstreeks bij de voortbrengers voorzien. Omtrent den buitenlandschen handel deelt het verslag met betrekking tot den invoer van de voornaamste handelsartikelen mede dat er werden ingevoerd 407,269 balen koffij, 68¾ millioen halve Ned pond. suiker, eene hoeveelheid gelijkstaande met 1156 kisten indigo, 5434 vaten, 11,300 pakken en 10,393 kisten tabak, 2080 vaten Carolina en 138,168 balen Java Aracan enz. rijst, 400,000 Ned. pond. palm-olie, 8700 zakken peper, eene hoeveelheid gelijkstaande aan 5000/4 kisten thee, 65,268 blokken tin, 10,583 pakken katoen, 117,000 stuks huiden, 880,000 Ned. pond. hennep, 390,000 Ned. pond. koper, 21,500 lasten van alle soorten granen, 13.000 lasten koolzaad en 6200 lasten lijnzaad, enz.

Naar buitenslands werden van hier uitgevoerd 786 stuks runderen en 19 245 schapen. Door particuliere aanteekeningen van de kamer van koophandel daartoe in staat gesteld, worden de hoeveelheden van Java voor de N. H. M. en particulieren aangebragte goederen opgegeven en de hoeveelheid doorgevoerde en in entrepot geplaatste artikels wordt afzonderlijk aangewezen. Van de binnenl. scheepvaart sprekende, wordt gewag gemaakt van de stoomsleepdiensten, onder directie der Heeren Paul van Vlissingen, die in 1851 binnenbragten 205 en naar zee voerden 268 bodems; van de Heeren J. R. Boelen en Zonen, van welke dienst 724 schepen gebruik maakten en eindelijk van de Hollandsch-Belgische stoomsleepdienst. Er zijn thans alhier 18 werven gewoonlijk voor de binnenlandsche scheepvaart gebruikt. Ook nopens de buitenlandsche scheepvaart levert het verslag eene zeer uitvoerige opgave nopens het aantal in- en uitgeklaarde schepen, den tonneninhoud, de herkomst en bestemming. Werven en scheepsbouw zijn, wat de groote vaart betreft, 21 in getal. 10 nieuwe schepen liepen in 1851 te water en op ult°. December waren er nog 9 in aanbouw. Bovendien is in de fabrijk van de Heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel, een ijzeren schoener, het eerste hier ter stede uit dat metaal vervaardigde zeeschip te water gebragt. Van de 3 drooge dokken is door 148 schepen gebruik gemaakt.

Hoofdstuk XVI loopt over de inrigtingen, in verband staande met de uitoefening van handel en andere bedrijven en bevat de zakelijke mededeelingen nopens maten en gewigten, de middelen van vervoer te water en te land en de broodzetting.

Z. M. heeft benoemd tot ontv. der dir. belast. en acc. te Megen c. a., de Heer W. T. de Jongh van Arkel, thans ontv. te Dronrijp; te Dronrijp, de Heer J. A. Bakker, thans surn. der dir. belast., in- en uitg. regten en acc. te Zwolle; te Waspik c. a., de Heer H. Geerligs, thans ontv. te Dussen; en verleend aan P. J. van Egmond, wed. van M. J. Macquelyn, in leven emerit. hoogl. aan de hoogeschool te Leyden, een pensioen van *f* 1000 's jaars.

Van regeringswege is verzonden aan de belanghebbende kamers van koophandel en fabrijken eene nieuwe uitgave van het Spaansch tarief van regten, en van de voorschriften welke, onder dagteekening van den 5den Maart jl. aan de beambten der douanen in Spanje zijn gegeven, en eene gedrukte opgaaf wegens den handel en de scheepvaart van Groot-Brittannie, over de maand en de vijf maanden eindigende den 5den Junij 1852.

De synode der Ned. Herv. kerk heeft in het begin harer zitting reeds besloten, om hare handelingen openbaar te maken door middel van de *Kerkelijke Courant*, zoodat er nu wekelijks een verslag deswege te wachten is. Ook is besloten, om de handelingen der synodale commissie, in zoo ver die geheel of gedeeltelijk naar buiten werken, bekend te maken door haar orgaan.

Het naauwelijks door de Regering ingetrokken verbod tot wering van vreemdelingen als arbeiders bij 's Rijks waterstaatswerken, is, naar wij vernemen, reeds nu weder gewijzigd geworden, en bepaald, dat bij bijzondere gevallen, de vreemde arbeiders van die werken *kunnen* worden uitgesloten.

Op morgen 19 dezer zal in de R. K. kerk *Geloof, Hoop en Liefde*, beginnende 's morgens ten 10 ure, een *plegtige Hoogdienst* bij gelegenheid van den feestdag van den *H. Vincentius van Pauls*, plaats vinden, en tevens met eene feestrede en eene muziekale mis gevierd worden.

Naar wij vernemen zal op 10 Aug. e. k., bij gelegenheid der jaarlijksche Algemeene Vergadering der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, eene buitengewone voorstelling in den grooten schouwburg plaats vinden.

— Het *Ned. Weekblad voor Geneeskundigen* van 11 dezer, bevat het volgende berigt:

»Naar wij vernemen, is het verlof, tot de electro-biologische publieke vertooningen van den Heer de Koning, van Dordrecht, door het hoofd der policie aldaar, op advies deswege van de plaatselijke geneeskundige commissie ingetrokken. Tevens zouden er maatregelen genomen zijn, om deze vertooningen algemeen in ons land te weren, tot welk einde door de provinciale geneeskundige commissie aan de hooge regering de gronden waren opgegeven, waarop zij die proeven zoowel voor de gezondheid van hen, die er zich aan onderwerpen, nadeelig, als tot publieke vermakelijkheid onbetamelijk acht."

De thermometer van Fahrenheit aan het stads-waterkantoor alhier teekende gisteren, Zaturdag 17 Julij, 's namiddags ten 6 u. 75 gr., 7 u. 74 gr., 8 u. 72 gr., 9 u. 72 gr., 10 u. 72 gr., 11 u. 70 gr., 12 u. 69 gr. — Zondag, 18 Julij 's morgens ten 1 u. 69 gr., 2 u. 69 gr., 3 u. 69 gr., 4 u. 69 gr., 5 u. 69 gr., 6 u. 69 gr., 7 u. 71 gr., 8 u. 75 gr., 9 u. 76 gr., 10 u. 76 gr., 11 u. 77 gr., 12 u. 76 gr., 1 u. 77 gr., 2 u. 76 gr., 3 u. 76 gr., 4 u. 75 gr.

Uit den vergelijkenden staat der opbrengst van de op Java en Madura geheven wordende inkomende en uitg. regten gedurende de 4 eerste maanden van de jaren 1850, 1851 en 1852, blijkt, dat zij heeft bedragen in laatstgemeld jaar *f* 1,926,574.60½, zijnde *f* 109,036.55 meer dan in 1851, en *f* 492,235.73 meer dan in 1850.

Volgens eene statistieke opgave in Frankrijk, worden er in 62 van de 86 departementen hervormde predikanten aangetroffen. Het aantal der predikanten bedraagt 523. In 9 departementen worden alleen lutherschen aangetroffen met 249 predikanten. De Wesleyanen hebben in 8 departementen 19 predikanten. Doopsgezinden zijn er in 8 departementen met 5 predikanten en 5 vermaners.

De *Staats Courant* behelst de navolgende berigten uit O. Indie, met den laatsten landpost aangebragt:

Volgens een rapport van den majoor Jeekel, kommandant van het detachement troepen, dat van Java naar Benkoelen is gezonden, om op de grenzen van die afdeeling en de residentie Palembang post te vatten, en voorts beschikbaar te zijn voor den kommandant der troepen in genoemde residentie, den luit.-kolonel de Brauw, was hij op het bestemde punt, na eenen allermoeijelijksten togt, aangekomen.

De aanvankelijke berigten, welke de majoor Jeekel van den overste de Brauw heeft ontvangen, luiden gunstig van de door hem aangevangen krijgsverrigtingen in de Ampat-Lawang.

Op den 19den April waren van Tebing-Tingi, twee kolonnes naar die afdeeling opgerukt, welke, na eenige gelukkige gevechten, over Ramantar, Talang-Padang en Linga, te Sadang zijn aangekomen, steeds Radja Tiang-Alan met zijn aanhang vooruitdrijvende.

In de verschillende ontmoetingen hadden wij 43 dooden en gewonden, onder welke laatsten de 1ste luitenant C. J. A. de Quay.

Volgens berigten, te Palembang ontvangen, van de detachementskommandanten, die op de rivier Moesie en elders kruisen, was aldaar alles rustig.

Uit de Molukken was het berigt ontvangen, dat Zr. Ms. brik de Haai aldaar van Menado was aangekomen, waarmede eene reis naar Wahoay, de Zuid- en Westkust van Ceram en meerdere plaatsen zou worden ondernomen, tot vertooning der vlag.

Zr. Ms. schoenerbrik Egmond was met dat doel en om onderzoek te doen naar eenen moord te Addi, aan de opvarende eener Makassarsche praauw gepleegd, over Banda naar de Aroë- en Zuidwester-eilanden vertrokken.

---

* 's GRAVENHAGE, 17 Julij. Gisteren middag is er eene ministerraad gehouden, die door de nieuwe ministers van justitie en oorlog werd bijgewoond.

— In de residentie zijn aangekomen Z. Exc. de ridder J. C. da Silva, zaakgelastigde van den Keizer van Brazilie in Nederland, met familie en gevolg, en de Heer C. H. Petri, van Suriname.

— In de zitting der Provinciale Staten van Zuid-Holland van heden, zijn behandeld een voorstel van Gedep. Staten, nopens het verleenen van eene subsidi, groot *f* 62,000, tot droogmaking van de veenplassen onder Ommeren, Boschpolder en onder Kralingen. Overeenkomstig het rapport der cammissie, hebben de Staten, met algemeene stemmen besloten, eene subsidie tot dat einde uit de prov. fondsen te verstrekken, terwijl met eene meerderheid van 39 tegen 8 stemmen besloten is, die subsidie te bepalen op *f* 2000, behoudens dat Gedep. Staten, bij de behandeling der begrooting voor het jaar 1854, eenige nadere inlichtingen nopens deze zaak aan de staten zullen geven, en in de verwachting, dat de wederhelft der gevorderde som, van wege het Rijk zal worden bijgedragen.

De briefwisseling, gehouden tusschen den minister van binnenl. en Gedep. Staten, omtrent de wijze van indiening van provinciale reglementen en verordeningen. Met 44 tegen 5 stemmen is besloten, overeenkomstig het advies der meerderheid van de cemmissie, dat aan de gedane uitnoodiging des ministers geen gevolg worde gegeven en dat de Staten zullen voortgaan, de bedoelde reglementen en verordeningen regtstreeks aan den Koning te zenden. Vervolgens is over eenige adressen beraadslaagd en overeenkomstig het advies der commissie voor de verzoekschriften daaromtrent beschikt.

Eindelijk is zeer langdurig beraadslaagd over de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgave voor den jare 1853. Het verslag over die begrooting werd uitgebragt door den Heer Dousser. Elke post der begrooting is daarop afzonderlijk in behandeling genomen. De begrooting werd echter, op eene enkele uitzondering na, onveranderd *aangenomen.*

Daar er geene werkzaamheden meer te verrigten waren, en er alzoo geen redenen bestonden, de Staten langer bijeen te houden, zoo wordt de vergadering, met hare toestemming, door den Heer Kommissaris, in naam des Konings, gesloten.

---

* 's GRAVENHAGE, 18 Julij. Gisteren heeft Jhr. Spengler, afgetreden minister van oorlog, in het hotel de Oude Doelen, waar hij gelogeerd was, conferentien gehouden, zoo met zijne voormalige ambtgenooten, als met de nieuw benoemde ministers.

ROTTERDAM, 17 Julij. Heden namiddag omstreeks half zes ure, gaf een misverstand aanleiding, dat iemand op eene ongelukkige wijze om het leven kwam. Eene vrouw, in de zoogenaamde Groenendaal, waande dat er een kind in het water lag en riep om hulp. Een tapper, daar woonachtig J. Meijer genaamd, dit geroep hoorende, snelde zijn huis uit en sprong onbezonnen, dadelijk in het water, en hetzij de plotselinge verkoeling hem bevangen of een ander ongeluk hem getroffen hebbe, hij stierf bijna onmiddellijk, in weêrwil der dadelijk toegesnelde geneeskundige hulp.

— Heden tegen den avond, omstreeks half 8 ure, heeft zekere Heer N., naar men zegt, reisbediende voor een Amsterdamsch huis, zich onvoorzigtiglijk in de rivier voor deze stad begeven om te baden, en is spoedig verdronken. Zijn lijk zoekt men nog. (*N. R. C.*)

---

* GORINCHEM, 17 Julij. Heden middag omstreeks een ure is het twaalfjarig zoontje van den verwer S. alhier, bezig zijnde met zich even buiten de Arkelpoort, in de Linge, te baden, eensklaps in de diepte weggezonken en eerst ongeveer drie kwartier uurs later levenloos er uitgehaald. Niettegenstaande men dadelijk alle middelen der kunst heeft aangewend om de levensgeesten weder op te wekken, is dit evenwel vruchteloos geweest.

---

* LEIDSCHENDAM, 17 Julij. Gisteren avond werd in deze gemeente het aantal slagtoffers, ten gevolge van onvoorzigtig zwemmen, met één vermeerderd. Zeker jongeling uit eene naburige gemeente begaf zich in de onmiddellijke nabijheid van een molen te water, zonk in eene diepte en vond oogenblikkelijk den dood. Zijn gezelschap was niet in staat hem te redden. Toegesnelde geneeskundige hulp was ook niet meer in staat, om redding aan te brengen.

---

* NIEUWE DIEP, 17 Julij. De Zweedsche oorlogskorvet Josephine, kapt. Brn. Edw. Ruuhte, heeft heden morgen ten half vijf ure, onder het lossen van de gebruikelijke saluutschoten, deze reede verlaten om den kruistogt in de Noordzee te vervolgen.

UTRECHT, 15 Julij. Met genoegen vernemen wij, dat de zes kweekelingen van de Technische school alhier, welge hun 3de studiejaar zouden intreden, niet meer van de lessen van genoemde school kunnen genieten, aangezien zij allen reeds tot goede betrekkingen zijn geroepen. (*U. C.*)

---

* ARNHEM, 17 Julij. Heden morgen ten 10 ure is, ingevolge bekendmaking, de Tentoonstelling der voortbrengselen van Nationale Nijverheid alhier voor het publiek geopend geworden. Ten 9 ure vergaderden op het raadhuis de leden van den Gemeenteraad, de Commissie der Toonstelling en op uitnoodiging Z. Exc. de Minister van Staat, Commissaris des Konings en Heeren leden van Gedeputeerde Staten dezer Provincie, welke zich allen gezamentlijk naar het gebouw Musis-Sacrum begaven. Aldaar aankomende werden zij door het stedelijk muzijkkorps, daartoe vooraf bijeengeroepen, onder het spelen van den door den Heer C. R. Mark gecomponeerden Tentoonstellings-feestmarsch, verwelkomd. In het gebouw gekomen, werd door den Heer Mr. J. J. A. A. Baron van Pallandt, Burgemeester dezer stad en Voorzitter der Commissie, eene toepasselijke rede gehouden. Vele inzenders kwamen achtereenvolgens het gebouw binnen, na alvorens hunnen naam in een daarvoor aangelegd register te hebben geteekend. Na afloop der openingsrede werden de deuren voor het publiek opengezet, hetwelk zich heden echter nog niet in grooten getale opdeed als zijnde het een Zaturdag, denkelijk ook ten gevolge van den hoogen entréeprijs. De verzameling van allerlei voorwerpen is hoogstbelangrijk en wij wisten inderdaad niet, waarop wij het eerst onze aandacht zouden vestigen. De late inzendingen in aanmerking genomen, gaf de schikking der voorwerpen op het eerste gezigt stof tot tevredenheid en deed blijken van de niet geringe moeite en zorg door de Commissie daaraan besteed. Den Catalogus doorbladerende en dien vergelijkende met de ten toon gestelde voorwerpen, bleek het echter, dat de Commissie van schikking en versiering hare taak nog geenzins als afgedaan kan beschouwen. Wij vernemen, dat het getal der inzenders ruim 700 bedraagt, welke nogthans niet alle op den Catalogus voorkomen, doch in het bijvoegsel tot denzelven zullen geplaatst worden.

Op uitnoodiging van wijkmeesteren deden vele ingezetenen de vlaggen wapperen en dit was dan ook genoegzaam de eenige wijze, waardoor de vreemdeling die de stad binnentrad, op de plegtigheid van den dag werd opmerkzaam gemaakt, vermits de optogt der leden van het gewestelijk en gemeentebestuur met de Tentoonstellings-commissie, zonder eenig vertoon plaats had en de muzijk der Schutterij zich alleen bij het hebouw bevindende, niet veel toebragt om meerdere ruchtbaarheid aan de zaak te geven. Velen hadden dan ook meer gewenscht en waren niet zeer voldaan. Het komt ons voor dat het bestuur der stad ten deze wel iets te min heeft gedaan, doch kunnen ons weder niet vereenigen met hen, die dezelfde feestelijkheden wenschten, welke bij de vereeniging der liedertafels zooveel levendigheid in deze stad bragten, aangezien het hier niet zoozeer geldt eene zaak van louter uitspanning en vermaak als wel van algemeen belang en algemeene nuttigheid. Bedenkt men echter, dat het doel der Tenstoonstelling is, de nationale nijverheid aan te moedigen en te bevorderen en dat de nationale welvaart van die nijverheid afhunkelijk is, dan valt het niet te ontkennen, dat de plegtigheid der opening, zonder feestelijkheden geschiedende, niet bijzonder gepast kan genoemd worden.

HARDERWIJK, 16 Julij. Den 22sten dezer zal van hier vertrekken een detachement sterk 110 onderofficieren en manschappen, om op den 24sten daaraanvolgende over te gaan aan boord van het schip *Java* gezagvoerder L. Tuk, onder bevel van den luitenant Verleg en medegeleider den 2de luitenant Hamel, bestemd naar Oost-Indië. (*N. R. C.*)

---

* VRIES, 16 Julij. Heden heeft men te Tuarlo (in deze gemeente), het lijk gevonden van een landbouwer, wien men nog kort te voren zag werken; men denkt dat de ongelukkige ten gevolge der groote hitte te veel verkoelende dranken gebruikt heeft.

BREDA, 17 Julij. Gisteren ochtend is de Prins van Oranje met zijn gouverneur van hier over Oosterhout, Geertruidenberg, Waalwijk en Tilburg naar 's Bosch vertrokken, waar hij gisteren avond zou aankomen, om van daar vervolgens over Grave en Nijmegen naar het Loo te gaan.

---

* TILBURG, 17 Julij. Gisteren avond ten 6½ uur is alhier aangekomen en aan het logement de Gouden Leeuw afgestapt, Z. K. H. de Kroonprins der Nederlanden. HD. heeft zoowel het nieuwe als het oude Koninklijk Paleis, zoo ook de kamer, in welke Z. M. Willem II is overleden, bezocht. Z. K. H. heeft almede de R. C. kerk der parochie het Heyke, benevens de fabriek van de Heeren Vreede en Comp., in de nabijheid van het Paleis staande, bezigtigd. Na vervolgens eenige ververschingen te hebben genomen, heeft Z. K. H. ten 8½ uur de reis naar 's Bosch voortgezet.

---

* 's HERTOGENBOSCH, 17 Julij. Z. K. H. de Prins van Oranje is gisteren avond met Hoogstd. gouverneur, de kapitein Jhr. E. A. O. de Casembroot, van Breda alhier aangekomen en aan het Hotel den Gouden Leeuw afgestapt. Heden morgen ontving de Prins een bezoek van den Heer Staatsraad Commissaris des Konings, van den Heer Burgemeester der stad en eenige andere zoo civiele als militaire autoriteiten; ten tien ure begaf Z. K. H. zich, vergezeld van den Heer kolonel van den generalen staf, Rigot de Begnins, naar het geretrancheerd kamp in de Vugterheide, door wijlen Hoogstd. grootvader, Koning Willem II, gesticht, om die sterkten van nabij te beschouwen; ten twee ure hield de Prins voor het stadhuis stil, hij werd aldaar door Heeren burgemeester en wethouders ontvangen en binnengeleid, ten einde de werkwaardigheden te bezigtigen; nadat Z. K. H. zijn naam geschreven had in het regis-

ter, gevoegd bij het diploma der koninklijke school voor nuttige en beeldende kunsten, onder de namen der Koningen Willem I en II, Prins Frederik der Nederlanden en Z. D. H. den Hertog Bernard van Saxen-Weimar, verliet hij het stadhuis en begaf zich naar de Groote Kerk van St. Jan, om ook dat prachtig godshuis in al zijne bijzonderheden te bezien; hier voegde zich ook de H. E. G. Heer Commissaris des Konings bij Z. K. H., een geruimen tijd bragt de Prins aldaar door. Morgen zal de Prins over Grave naar het Loo terugkeeren.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND. Van 12 tot 17 Julij. Getrouwd 36 paren; Geboren 167; doode Zonen 8; dito Dochters 3; Overleden 126; elders overleden en alhier ingeschreven 1. Totaal sedert 1 Jan. 1852: Getrouwd 1231 paren; Geboren 4758; Overleden 3232; Levenloos aangegeven 306; elders overleden en alhier ingeschreven 127. Aan de Kinderziekte overleden van 1 Jan. tot heden 104.

HANDELSBERIGTEN.

BEURSBERIGT VAN AMSTERDAM.

RUWE SUIKER: De omzet bepaalde zich tot den verkoop van 400 k. Havana a *f* 26¼, alsmede twee partijen, te zamen 1300 kranj. Java tot geheimen prijs. (*In ons vorig Nommer stond abusivelijk* 300 *kranjangs*).

HUIDEN en VELLEN. W. I. soorten bij voortdurend geringen omgang onveranderd, Buenos-Ayres ligt en middelwigten, puike soorten echter, prijsvast aan te merken. Aangevoerd werden per Preciosa 550 st. Laguayra en Caraques Ossen en Koe. Java Runder: Sedert de reeds medegedeelde afdoeningen bij de N. H. M., vordert men voor de ligtwigten gedroogde hoogere prijzen en zijn de aan de markt gestelde eerstehands voorraden hiermede opgeruimd. Bijsoorten stil, de houders blijven echter ongenegen lager af te geven. — Inl. gez. Koe met weinig omgang; gedr. niet flaauwer, vooral in de ligte soorten die ter export. nog al afgaan. — Vette Vellen traag. Gedr. nuchteren in de ligte wigten, ter uitvoer met ruimer omgang; zware gedrukt; Paardenhuiden stil. Het geheel met beperkt vertier.

DE STAAT van den voorraad van KOFFIJ en SUIKER op de Zes Hoofdmarkten van Europa, berekend in centenaars, was op 1°. Julij als volgt:

	KOFFIJ.	SUIKER.
Holland . (1ste hand)	582,000	645,000
Antwerpen	136,000	47,000
Hamburg.	205,000	105,000
Triëst.	110,000	132,000
Havre.	42,000	71,000
Engeland.	320,000	2,740,000
Totaal . . .	1 395,000	3,740,000

ROTTERDAM, 17 Julij. *Tarwe:* 163/2 ℔ Kleefs. *f* 280, 160/2 ℔ Frans. *f* 260. — *Rogge:* 145/2 ℔ Koersche *f* 180.

LEYDEN, 17 Julij. Boter van *f* 28 tot *f* 32.

ANTWERPEN, 17 Julij. De 800 b. besch. Dom. *Koffij*, in veiling van 8 dezer opgehouden, zijn gisteren uit de hand afgedaan. — Van *Rijst* werd eene afdoening bekend van ca. 1500 z. Aracan.

HAVRE, 15 Julij. Sedert acht dagen hadden er aanzienlijke afdoeningen plaats in Huiden, tot prijzen die ten voordeele der Verkoopers waren. Heden werden 8 a 10,000 st. verkocht, voor 3600 st. gedr. Buenos-Ayres besteedde men 70 a 75; 4200 st. gedr. Montevideo 67.50 a 74 en voor 326 gedr. Rio 66 fr.

CANTON, 22 Mei. *Thee:* Van Congo zijn ca. 15 chops verkocht tot 13 a 15½ taels. Verder zijn verkocht 3 chops Souchon tot 14 a 16 t., 200 k. Pecco tot 36 a 40 t. en ca. 11,000 ktj. Oranje Pecco tot 13½ a 17 t. — *Cassia:* Circa 2500 pic. zijn tot 19 doll. verkocht en van *Cassia Flores* vonden 100 pic. koopers tot 24¼ a 24½ doll.. — *Staranijs* 13.55 a 13.65 — *Anijsolie* is tot 110 doll. verkocht en 20 pic. *Cassia-olie* bedongen 220 doll. — Van *Kamfer* zijn 1500 pic gedaan tot 14½ doll. — *Polemieten:* Van fijne Holl. zijn verkocht 100 pic. tot 26½ doll. en 140 pic. tot 25½ doll. — *Dekens:* 210 paar Holl. bedongen 4¼ a 12. — *Vrachten* naar Londen nom. 3 £ per ton. — *Wisselkoers* op Londen 4/4 a 4/4½.

Fondsen en Beurstijdingen.

LONDEN, Vrijdag 16 Julij. Consols kontant 100½ a ⅝; Dito op tijd 100⅝; Brazil. 101 a 103; B.-Ayres 79 a 81; Denem. 3 pCt. 81 a 83; Dito 5 pCt. 106 a 108; Russ. 4½ pCt. 103½ a 104; Mexik. 25½ a ¾; Venez. 3½ pCt. 42 a 44; Dito Uitg. 16 a 17; Grenada 2 pCt. 21¾ a 22¼; Dito Uitg. 9⅜ a ⅝; Ecuador 4⅜ a ¾; Peru 5 pCt. 104 a 105; Dito Uitg. 66 a 68; Holl. 2½ pCt. 63¾ a 64; Dito 4 pCt. 97¼ a ½; Dito Rijnsp. 2 a 1¾ £ disc.; Spanje 3 pCt. 49⅛ a ⅜; Dito 1 pCt. 22 a ¼; Dito Coup. Cert. 2⅞ a 3⅛; Dito Passive 6 a ⅛; Portug. 4 pCt. 38 a ½; Sardinie 5 pCt. 95¼ a ¾. — Wissel: Amst. k.z. *f* 11.19¼ a ¾; Dito 3/m. *f* 12.0¾ a 1.

De Engelsche fondsen waren heden ⅛ pCt. flaauwer. De rescontre in consols had heden plaats, er was fonds over, zoodat men $\frac{3}{16}$ a ¼ pCt. prolongatie betaalde op de volgende rescontre van 12 Aug. De boeken zijn weder geopend. Consols zijn gedaan kontant à 100½, ¾, ⅝, ½ en op 12 Aug. à 100¾, ⅝, ¾. Van vreemde fondsen waren de Spaansche onveranderd. Portugesche lusteloos en flaauwer.

De cortes zullen waarschijnlijk uiteengaan zonder tot eene beslissing te komen, betreffende de capitalisatie der achterstallige dividenden. Mexik. waren op nieuw iets flaauwer en van de overige is niets bijzonders te melden.

Volgens de officiele prijs-courant is gedaan: Brazil. 102; Dito 1829/1839 a 101; Buenos-Ayres 80½, 79½; 6 pCt. Chili 105; 3 pCts. Dito 72¼, 71; 5 pCt. Denem. 107; Mexik. 25¾, ⅜, ¾; 3 pCts. Peru 66½; 4 pCts. Portug. 38½; 5 pCts. Russen 110, ½; 4½ pCts. Dito 103¾, ½; 5 pCt. Sardinie 95½, ¾; Spaansche Passive 6⅛; 3 pCt. Spanje 49⅜; 1 pCts. Dito 22¼; Dito Coup. Certif. 3⅛; 3 pCt. Fransche 71.50 (25.45); 2½ pCt. Holl. 63¾, 64; 4 pCt. Dito 97½, ¼, ½.

NEW-YORK, Vrijdag 2 Julij. 6 pCt. V. S. Leening 118; 6 pCt. Kentucky 111 a ¼; 5 pCt. Dito 98; 5 pCt. Indiana 96 a 97; 2½ pCt. Dito 56; 5 pCt. Albana 93; 5 pCt. Pensylvanie 96¼ a ½; 6 pCt. Dito 106¾; 6 pCt. Maryland 106½ a 107, 5 pCt. Dito 94; 6 pCt. Virginia 110. — Wissel op Londen 110¼ a ½; op Amst. 40¼ a ⅞.

De omzet in fondsen was gedurende de laatste dagen zeer belangrijk en de prijzen waren bijzonder vast. De nieuwe leening van 150,000 doll. 7 pCts. der stad Buffalo (remboursabel in 20 jaren) is door de Heeren Duncan Sherman en C°. a 110 pCt. genegotieerd geworden; 200,000 dollars 8 pCt. Prioriteits-Actien der Milwaukie- en Mississippi-spoorwegen, zijn gemiddeld à 96, ¾ pCt. afgegeven. De St. Louis-County-Court heeft eene leening van 100,000 dollars, 7 pCt., uitgeschreven en à 102 verkocht. De ontvangsten der New-York en Erie-Spoorwegen hebben in de laatste zeven maanden 1,626,647 doll. bedragen, zijnde 604,895 doll. meer dan gedurende hetzelfde tijdverloop des vorigen jaars. De Actien staan 87¾ a 88 pCt.

RIO-JANEIRO, Dingsdag 15 Junij. 6 pCts. Binnenl. 105 a 106. — Wissel op Londen 26¾ a 27.

ANTWERPEN, Zaturdag 17 Julij. De affaires waren tamelijk levendig in Oostenr. en Spaansche fondsen tot eenigzins verhoogde prijzen. De 2½ pCts. Belg. blijven 56 g.; 5 pCts. Metall. 81¾ a 82; 1 pCts. Spanje 22¼ a $\frac{5}{16}$ en 3 pCts. Dito 45⅝ a ¾.

ROTTERDAM, Zaturdag 17 Julij. Werk. Schuld 2½ pCt. 63⅞; Dito 3 pCt. 76; Belgie 53; Portug. 40¼; Spanje 1 pCt. 22⅝; Dito Binnenl. 3 pCt. 45⅞; Dito Buitenl. 49⅞; Dito Amort. 6¼; Dito Cert. Coup. 2$\frac{13}{16}$; Rusland 108¾; Dito 1828/1829 5 pCt. 106¾; Dito 4 pCt. 91¾; Metall. 41⅛; Dito 5 pCt. 78½; Dito te Amst. 90$\frac{1}{16}$; Ecuador 4⅛; Mexik. 27¼.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 17 Julij, Kompasrond; Lovius, Trekvogel, Bordeaux. - Kuipers, Vijf Gebroeders, Londen. - Brown, Damsel, Ipswich. - Elfwing, Felix, Uleaborg. - Hansen, Solid, Frederikstad. - Andersen, Hanna Cristina, Drammen.

HELVOETSLUIS, 17 Julij, N.W.: de Ruiter, America, Boston. - Standford, Cadmus, Charlestown. - Olsen, Lamartine, Stockholm.

DUBLIN, 15 Julij; Kuipers, IJzerstaven, Amst.

LIVERPOOL, 15 Julij; Kloppenburg, Lucipara's, Amst.

ALEXANDRIA E, 26 Junij; Post, Gezina, Cardiff.

RIO JANEIRO, 25 Mei; de Wilde, Tonia, Cadix. — 26 Mei; Klein, Abeona, St. Ubes. — 13 Junij; Hoogendijk, Vr. Maria, Lissabon.

BUENOS-AYRES, vóór 2 Mei; v. d. Veen, Johanna Louise, New-York. — 27 Mei; Leverstein, Margaretha Maria, Cadix.

MAURITIUS, 23 April; Pronk, India, Passarouang n. Rott., zwaar lek, heeft de lading gelost en zal worden nagezien.

HAMBURG, 15 Julij; de Groot, Adriana, Zaandam. — 16 Julij; Savert, Willem I, Amst.

DRONTHEIM, 5 Julij; Naess, Franklin, Amst.

KOPENHAGEN, 13 Julij; de Jonge, Vr. Martha, Steitin. - Engelsman, Niessina Schuringa, Antw.

UITGEZEILD.

TEXEL, 17 Julij, Kompasrond; Hus, Activo, Havana. - Boer, de Verwachting, Marseille. - Poort, Dirkje, Londen. - Schuldt, Antonie Mary, id. - Goossens, Cornelia, id. - ..., Lion (S.), id. - Kayser, Zeemeeuw, Liverpool; de laatste is uit zee teruggekomen. - Spiegelberg, Activ, Newcastle. - Philips, Jane Dunn, Sunderl. - Hovland, Havfruen, Drammen. - Hovgaerd, Thetis, id. - Christensen, Robert Peel, id. - Thygesen, Gange Rolf, id. - de Haan, Prov. Overijssel, Larvich. - Lydersen, Argo, Arendahl. - Ruth, Zweedsch Oorl. Fregat Josephine, n. de Noordzee.

VLIE, 16 Julij, West; Dawson, Gem, Newcastle. - Kroon, Catharina Hendrika, Elbing. - Ouwehand, Hopende Zeeman, Dantzig. - Nieting, Catharina, Umea. - de Jong, Mina, Stettin. - Rozenbeek, Roelina, Christiansand. - Waterborg, Fokkiena, Holtenau. - de Groot, Drie Gezusters, op Avontuur. - Duin, Jantina Frouwina, id. - Wever, Elizab. Maria, id.

HELVOETSLUIS, 17 Julij, N.W.; Wahlman, Al[illegible]hild, Geffle. - Kjelner, Ceres, Drammen. — Terug uit zee: Broeksmit, Bato, Batavia.

BRIEL, 17 Julij, W. — N.; Zeilinga, Agatha, Petersburg.

HULL, 15 Julij; Dommering, Gepkelina Lucretia, Petersburg.

CHARLESTON, 10 Julij; Oldenburger, Cath. Cornelia, Rostock.

CUXHAVEN, 16 Julij; Westhuis, Helena, Petersburg. - Niehof, Jantina Jetskelina, id.

SWINEMUNDE, 14 Julij; Stuitje, Catharina, Lutgarda, Rendsburg. - Mugge, Martga, Rott. - Walker, Fides, Delfzijl. - de Jonge, Ida, Rott.

PILLAU, 13 Julij; Bekkering, Christina, Dantzig.

STOCKHOLM, 10 Julij; zeilkl.: Zelling, Ceres, de Noordzee.

EFFECTEN-SOCIETEIT TEN HALF VIJF URE.

AMSTERDAM, Zondag 18 Julij.

Integralen 63$\frac{15}{16}$.
Belg. bij Rothschild 2½ pCt. 52⅞.
Spaansche 1 pCts. 22⅝.
Binnenl. 3 pCts. 45$\frac{7}{16}$.
Bewijzen Coupons. 2$\frac{15}{16}$, 3.
Metalliek 5 pCt. 78$\frac{9}{16}$.
Dito 2½ pCt. 41$\frac{3}{16}$, ⅛.
Dito Nieuwe 5 pCt. La. B 90.
Mexik. 3 pCt. 26⅞, $\frac{15}{16}$, ⅞, $\frac{13}{16}$.

In Spaansche Bewijzen van Coupons vertoonde, tot iets verbeterde prijzen, de handel eenige levendigheid. Mexik. meer aangeboden. Overigens was de omzet van weinig beteekenis.

PER TELEGRAAF.

WEENEN, Vrijdag 16 Julij. Metall. 5 pCt. 97; Dito La. A 5 pCt. 97$\frac{3}{16}$; Dito La. B 5 pCt. 110¾; Bank-Aktien *f* 1367. — Wissel: Parijs 140; Londen *f* 11.47.

Fondsen en Wissels hebben weinig gevarieerd.

LONDEN, Zaturdag 17 Julij. Mexik. 25⅛ a ¼; Grenada 2 pCt. 21½ a 22; Dito Uitgest. 9¼ a ½; Peru 5 pCt. 103½ a 104; Dito Uitg. 64 a 65; Spanje 1 pCt. 22¼ a ⅜; Dito Passive 6⅛ a ¼; Portug. 4 pCt. 38 a ½; Oostenr. 5 pCt. 5 a ¼ premie.

Consols onveranderd. Mexic. ½ pCt. lager. Grenada ¼ pCt. lager. Peru in beide soorten zijn insgelijks lager verhandeld. Spanje ⅛ pCt. williger. Oostenr. ¼ pCt. hooger. De overige onveranderd.

DUIVENPOST.

PARIJS, Zaturdag 17 Julij.

De *Moniteur* bevat eene tegenspraak van de geruchten, waartoe de reis van de Prinses v. Lieven in Duitschland onlangs aanleiding gegeven heeft. Volgens deze officiele nota heeft de Fransche regering geenerlei zending aan de Prinses v. Lieven opgedragen.

Heden heeft eene tweede zitting van den hoogen raad van onderwijs plaats gehad. De raad heeft zich met min belangrijke zaken bezig gehouden. De sub-commissie, belast met de kwestie der programmas, houdt zich met deze zaak bezig.

Donderdag ll. heeft de markies de Turgot een groot diner gegeven aan de leden der conferencie, die belast met de onderhandelingen over de vernieuwing en uitbreiding van het tractaat tusschen Frankrijk en Belgie van 13 Dec. 1845. De HH. Rogier, Liedts en Caroles waren hierbij tegenwoordig.

De jongste berigten uit Turijn melden, dat de Sardinische kamers gesloten of ten minste verdaagd zijn tot 18 Nov. Dit besluit tot prorogatie is den 14den aan de leden der kamers medegedeeld.

De tijding van het aftreden des Belgischen ministeries is te Turijn met veel leedwezen vernomen.

De *Opinione* meldt, dat de arrestatien te Milaan, Padua en Mantua aanhielden. Al de gevangenen, ten getale van omstreeks 50, werden naar de vaste militaire commissie in laatstgenoemde stad gezonden.

PARIJS, Zaturdag 17 Julij. Frans. 3 pCt. 72.45; Dito 4½ pCt. 108.30; Bank-Actien 2830; Spanje 1 pCt. 22⅜; Dito Binnenl. 3 pCt. 44½; Dito Buitenl. 3 pCt. 49; Dito Passive 5½; Belg. 5 pCt. 102¼; Russen 4½ pCt. 102½; Piemont 5 pCt. 98.50; Oostenrijks. 5 pCt. 95⅜.

De Fransche fondsen 5 cs. williger. Bank-Actien 10 frs. hooger. Spaansche 3 pCts. ¼ pCt. lager; 1 pCts. onveranderd. Belgische ¼ pCt. lager. Oostenrijksche ½ pCt. hooger.

MADRID, Maandag 12 Julij. 1 pCts. 22; 3 pCt. 45⅛ a ¼; Coup. Bewijzen 1½ a ⅝; Uitg. Sch. 5$\frac{7}{16}$ a ½.

De beurs williger.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan de Redactie van het Handelsblad.

Ik neem de vrijheid een plaatsje te verzoeken in uw veelgelezen blad voor de volgende teregtwijzing.

In de *Amsterdamsche Courant* van 14 Julij wordt aan het bestuur der *Tentoonstelling van Scheepsbehoeften te Rotterdam* de blaam opgeworpen, dat er, bij de toekenning der zilveren medaille van de door mij ingezondene scheepsprovisien, geene genoegzame waarborg gevergd is voor de *duurzaamheid* van mijn fabrikaat. »Wij weten, zegt de steller van dit artikel," dat die Heer (de ondergeteekende namelijk) zich door het deugdzame van zijn fabrikaat een goeden en solieden naam heeft verworven. Zoo iets mag nogtans de commissie niet leiden. Zij heeft alleen naauwkeurig de deugd te onderzoeken van het ter expositie ingezonden." Ik moet hierbij opmerken, dat »zoo iets" ook volstrekt niet in aanmerking heeft kunnen komen bij de commissie, aangezien de goederen niet het minste merk mogten dragen van hun oorsprong, en men eerst, nadat »naauwkeurig de deugd van het ter expositie ingezondene onderzocht was," het naambriefje des inzenders en bereiders geopend heeft. Om evenwel de deugd der provisie te beproeven, had de commissie de goederen »langer tijd, b. v. den termijn voor uit- en thuisreis, onder hare berusting moeten houden," zegt de steller. Ik antwoord hierop, vooreerst, dat de steller onbekend schijnt te zijn met de eigenaardigheid der *verduurzaamste* (niet *ingelegde*) levensmiddelen, welke hierin bestaat, dat zij zich eenmaal geconserveerd — en men kan zich ook *door het uiterlijk* der blikken van den goeden innerlijken staat overtuigen — zoowel een jaar als eene week goed houden. In de tweede plaats heeft tot de voorwerpen, die door de commissie geopend, bereid en beproefd zijn, ook gevogelte behoord, dat uitsluitend in het najaar gevangen wordt, en dus in zich zelf het bewijs droeg van zijne duurzaamheid. Over het geheel schijnt de steller met de geschiedenis der verduurzaming van levensmiddelen niet bekend te zijn, anders zou hij weten, dat er voor mij geenerlei belang aanwezig kan zijn, om liever goederen van acht dagen dan van acht maanden ten onderzoek aan te bieden. Vele verduurzaamde levensmiddelen worden in het staan eer beter dan slechter.

Ik heb dit alleen in het midden willen brengen om van het geacht ligchaam, dat mijn fabrikaat eenen onderscheiding heeft waardig gekeurd het onbillijk vermoeden af te wenden, alsof het in deze, even als de overigens welwillende schrijver van de *Amsterdamsche Courant*, dat is *sans connaissance de cuse*, uitspraak had gedaan.

AMSTERDAM, 14 Julij 1852. J. F. ALBERDINGK THIJM.

CONCERT- EN TOONEELNIEUWS.

AMSTERDAM, Zondag 18 Julij.

Naar men verneemt, zal de Heer J. Rahnenberg, directeur van het, laatstelijk alhier voorstellingen gegeven hebbende Hoogduitsche opera-gezelschap, in het aanstaande speelsaizoen, beginnende, met October, dertig voorstellingen, tweemaal per week, geven bij abonnement in de groote zaal der societeit DE VEREENIGING, in de Warmoesstraat alhier, welke zaal door het daarstellen van een nieuw Schouwtooneel, enz., daartoe zal worden ingerigt. Het abonnement is voor de eerste plaats *f* 45 en voor de tweede *f* 30. Men berekent, dat er omstreeks vijf honderd personen zullen kunnen geplaatst worden, en er dan nog ruimte genoeg voor het tooneel en het orkest overblijft. De Heer Rahnenberg zal een bijna geheel nieuw opera-personeel engageren, en zorg dragen, dat de meest geliefkoosde, zoo nieuwe als oude, operas der Italiaansche, Fransche en Duitsche school op voldoende wijze zullen worden uitgevoerd. Ook zullen de beste Duitsche vaudevilles ten tooneele worden gebragt. Er is dus geen twijfel, of deze onderneming zal gereeden bijval en ondersteuning van onze kunstminnaars vinden. De directeur is voornemens ook te Rotterdam, Utrecht, en in andere steden voorstellingen te geven.

— FRANSCHE TUIN in de Plantagie. Het Concert van gisteren avond, dat door een talrijk publiek bijgewoond werd, leverde een streelend kunstgenot op. Onze eerste vaderlandsche tenor-zanger, de Heer Vrugt, deed zich in drie stukken, te weten, eene *Aria* van L. Spohr, het lied *Ons Vaderland*, van R. Holl en de *Romanze* uit de opera *Joseph*, met zoo veel kracht en lieflijkheid van stem en met zulk een uidrukkingsvolle voordragt hooren, dat hij daverend toegejuicht en meermalen teruggeroepen werd. Het gezegde lied van den Heer Hol droeg hij op algemeene uitnoodiging tweemaal voor. Vervolgens hoorden wij met een bijzonder genoegen den Heer W. Johannes eene *Fantaisie* voor de fluit voordragen. Zijn volle, liefelijke en zuivere toon, en zijne meesterlijke uitvoering verwierven hem insgelijks uitbundigen bijval. Overigens werden er zoo klassieke als populaire orkeststukken met de meeste juistheid, schakering en oplomb uitgevoerd. Wij nemen deze gelegenheid te baat, om een algemeen overzigt te geven van het voortreffelijke orkest, en van de virtuozen, die zich van tijd tot tijd in solo-stukken doen hooren. Het harmonie-orkest in de Tuin telt 16 klarinetten, 2 fluiten, 2 oboës, 4 horens, 4 trompetten, 4 trombones, 2 ophicleides, 1 bombardon, 1 tuba, 2 contra-bassen, 2 fagots, 1 groote trom, 1 doffe trom, 1 klinkende trom, triangels, bekkens en behalve dien nog 1 tenor-, 1 alt- en 1 bashoorn, naar gelang der uit te voeren stukken, zoodat het geheele personeel omstreeks 45 personen sterk is. Het strijk-orkest in de zaal bestaat uit 12 violen, 2 violoncellen, 3 contra-bassen en vervolgens zoo veel blaasinstrumenten, als voor de uit te voeren stukken dienstig geacht wordt. Het eerstgenoemde orkest wordt door den Heer C. von der Finck, en het andere door deszelfs Zoon den Heer Heer J. C. von der Finck gedirigeerd. Uit hoe uitmuntende leden beide orkest bestaan, zal men uit de lijst der navolgende solisten, die mede deel er aan nemen, kunnen opmaken:

De Heeren Jacq. Franco Mendes, een der beroemde en uitstekendste violoncellisten van onzen tijd, die niet alleen door zijne meesterlijke uitvoering, maar tevens door zijne schoone compositien, deze concerten opluistert; C. C. Fischer, die bijzonder door zijne gevoelvolle voordragt en hart en oor weet te streelen; A. Gravenstein, die door kracht en stoutheid van spel, den geest der toehoorders verheft en boeit; H. Laudenbach, die eene bijzondere kunstvaardigheid in de uitvoering van bravourpassages ten toon spreidt; H. Rode, H. Fasse en A. P. Voitus v. Hamme, die in kwartetten, octetten, enz,, zoo uitmuntend medewerken; (deze zes laatstgenoemden zijn violisten). F. Heise, van Keulen, een voortreffelijk oboist; W. Johannes, van Munchen, een uitmuntend fluitist, zooals reeds boven gezegd; J. M. Kleine, mede een verdienstelijk fluitist; J. W. Kleine, onze eerste klarinettist, die in het harmonie orkest de partij der es-klarinet voordraagt; J. C. von der Finck, H. Laudenbach, van 's Hage, A. Schreiner, van de Belgische garde, G. O. Mitzschke, van de Weener kapel, A. Knippenberg, van Leyden, en Herman Olivier, alle verdienstelijke solo-klarinettisten; A. Kuhbald, van Bonn, een eerste fagottist; E. Hartmann, uit Saksen, een goed trompettist; Mähler en Muller, beiden flâ-sche solo-trombonisten. Behalve den Heer Jacq. Franco Mendes, die de klassieke werken dirigeert en eigen compositien levert, zijn er ook nog de Heeren *Ivo Bach* en *Carl Emanuel Bach*, die voor deze concerten componeren en bestaande muziekstukken arrangeren. Zag men ooit hier ter stede zulk eene grootsche concert-onderneming? Inderdaad zij verdient de meeste belangstelling en ondersteuning onzer stadgenooten.

Op het concert van heden avond zal zich de Heer Vrugt ten tweedenmale doen hooren, en ongetwijfeld weder rijke lauweren inoogsten.

De *Arnhemsche Tentoonstelling*, een feestmarsch voor piano-forte, door G. R. Marx, die dezer dagen bij den Hr. Th. J. Roothaan, muziekhandelaar alhier uitgegeven werd, is aanbevelingswaard wegens de frischheid en populariteit van melodie en harmonie, voor dilettanten van eenige geoefendheid in het piano-fortespel.

SCHAAKSPEL.

OPGAAF N°. 285.

Wit begint en geeft op den 5den zet mat.

ZWART.

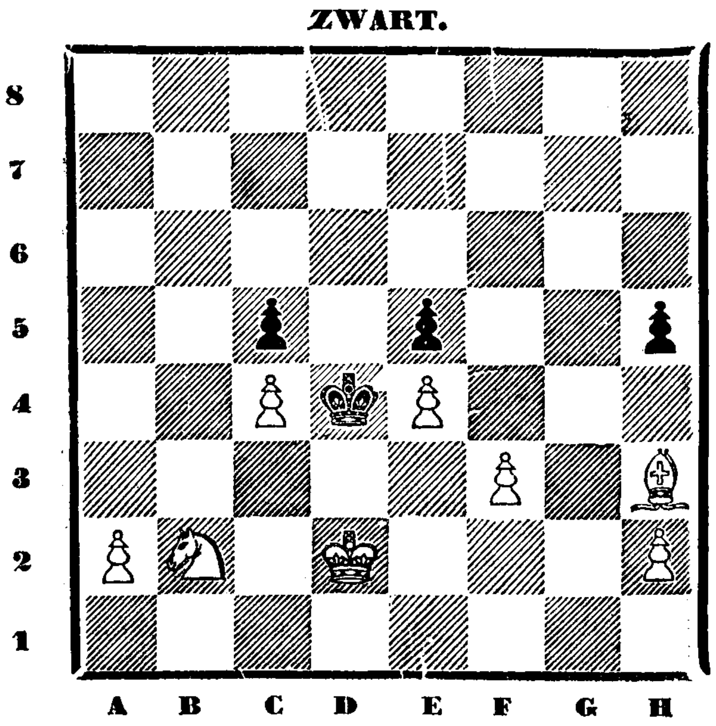

PROBLEMA'S.

1. WIT: Kon. F 3, Kgin B 2, Kast. A 5, E 7, Rheer D 8, Paard D 3, Pion H 6.
ZWART: Kon. G 6, Kgin D 6, Kast. C 6, 8, Rheer H 7, Paard F 5, Pions F 7, H 5.
Wit geeft op den 4den zet mat.

2. WIT: Kon. E 2, Rheer F 6, Paarden A 4, E 5, Pions C 4, F 3.
ZWART: Kon. D 4, Pions A 5, C 5, F 4.
Wit geeft op den 4den zet mat.

3. WIT: Kon. A 3, Kgin H 7, Kast. A 8, C 7, Rheer D 5, Paard D 7, Pions A 5, B 3, E 4.
ZWART: Kon. D 6, Kgin F 2, Kast. F 6, G 6, Rheer E 2, Paard G 2, Pions B 7, E 3.
Wit geeft op den 4den zet mat.

OPLOSSING VAN OPGAAF N°. 284.

		WIT.	ZWART.
1	WIT.	A 5 op D 2	ZWART. B 8 op B 4
2		H 3 » E 6	F 8 » D 6
3		G 5 » G 7	H 8 » H 5
4		D 2 » F 4 †	Onverschillig.
5		G 2 of G 7 geeft † en mat (met variatie).	

OPLOSSING DER PROBLEMA'S.

N°. 1. WIT: G 5 op F 7, H 5 op D 5, B 7 op D 7, D 7 geeft mat.
N°. 2. WIT: A 7 op C 5, H 3 op D 7, E 3 op H 3, H 3 op F 3, F 3 op F 5
N°. 3. WIT: D 1 op B 3, B 3 op F 7, F 7 op H 5, H 1 op G 3, F 5 op F 4, G 3 op F 5.

Wij hebben goede oplossingen van de Opgaaf ontvangen van de Schaakgezelschappen *Amat Victoriae Curam* te Breda, *Vriendschap* te Delft, *Schaakliefhebbers* te Monnickendam (die van de vorige opgaaf is niet ontvangen), *Tres Amigos* te Bennebroek, van de HH. J. v. T. en A. A. te Leeuwarden, L. R. te Maassluis, N., v. R. en J. D. B. te Sp..g, v. D. en d. G. te Kaatsheuvel, W. M. T. te Hillegom (ook die van de vorige opgave was goed), Mr. F. H. L. M. te 's Hertogenbosch, J. M. d. C. en C. K. alhier.

Schaakstrijd tusschen Amsterdam en Londen. De 27ste zet, door het Schaakgenootschap Philidor gedaan, is van C 2 op E 2. Londen had E 8 op E 2 gespeeld.

De stand van het spel is mitsdien zoo als hieronder staat aangeduid.

LONDEN. (ZWART).

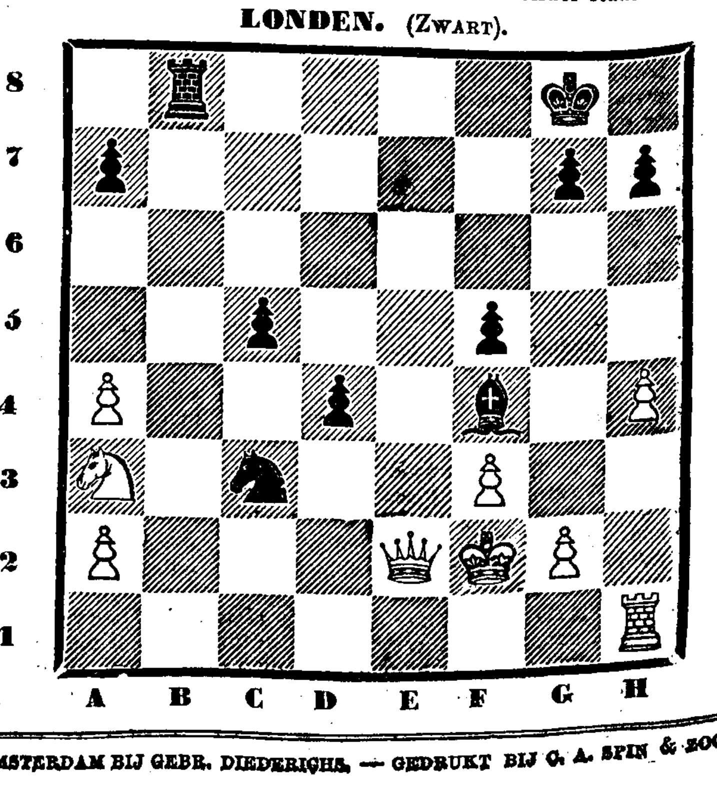

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.